

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Львівського
регіонального інституту
державного управління
Національної академії державного
управління при Президентові
України
член-кореспондент НАН України,
доктор економічних наук,
професор

_____ В. С. Загорський
_____ 2020 року

ВИСНОВОК

Львівського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління
при Президентові України (ЛРІДУ НАДУ)

про наукову та практичну цінність дисертації на здобуття
наукового ступеня доктора наук з державного управління

Проціва Олега Романовича

**на тему: “Генеза публічного управління у сфері
використання тваринного світу Галичини”**

за спеціальністю 25.00.01 – теорія та історія державного
управління

ВИТЯГ

із протоколу № 6/188 засідання міжкафедрального семінару
кафедри державного управління

і кафедри європейської інтеграції та права ЛРІДУ НАДУ
від 12 жовтня 2020 року

Присутні:

*науково-педагогічні працівники кафедри державного
управління ЛРІДУ НАДУ:*

Петровський П.М., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри;

Дробот І.О., д.держ.упр., професор, професор кафедри;

Дзяна Г.О., к.держ.упр., доцент кафедри;

Колосовська І.І., к.держ.упр., доцент, доцент кафедри;

Федорчак О.В., к.держ.упр., доцент кафедри;

Бунік М.З., к.політ.н., доцент, доцент кафедри;

науково-педагогічні працівники кафедри європейської інтеграції та права ЛРІДУ НАДУ:

Красівський О.Я., д.і.н., професор, завідувач кафедри;
Пасічник В.М., д.держ.упр., доцент, професор кафедри;
Панфілова Т.О., д.і.н., доцент, професор кафедри;
Когут П.В., к.і.н., доцент, доцент кафедри;

науково-педагогічні працівники інших кафедр ЛРІДУ НАДУ:

Матвіїшин Є.Г., д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки;
Калашник Н.С., д.держ.упр., доцент, професор кафедри
регіонального управління та місцевого самоврядування;
Ліпенцев А.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту;
Фурса М.В., к.філос.н., доцент, доцент кафедри менеджменту
докторанти ЛРІДУ НАДУ:

Токар М.Ю., к.і.н. директор НДІ політичної регіоналістики
Ужгородського національного університету;

науково-педагогічні працівники інших ЗВО:

Надюк З.О., д.держ.упр., доцент, професор кафедри екології
та економіки довкілля, ТОВ «Технічний університет «Метінвест
Політехніка» (м. Маріуполь);

Пасемко Г.П., д.держ.упр., завідувач кафедри економічної
теорії, професор, професор кафедри менеджменту і
адміністрування Харківського національного аграрного
університету ім. В.В. Докучаєва;

Хоецький П.Б., д.с.-г.н., професор, професор кафедри,
ДВНЗ Національний лісотехнічний університет України.

Присутні на засіданні 18 осіб, зокрема: 10 докторів наук, з
них – 6 з державного управління у т. ч. за профілем – 6; 8
кандидатів наук, з них – 3 з державного управління у т. ч. за
профілем – 3.

СЛУХАЛИ:

Доповідь Проціва Олега Романовича про дисертаційну роботу
“Генеза публічного управління у сфері використання тваринного
світу Галичини” подану на здобуття наукового ступеня доктора
наук з державного управління.

Тема затверджена рішенням Вченої ради ЛРІДУ НАДУ від
27 листопада 2018 року, протокол № 8/54; уточнена рішенням
Вченої ради ЛРІДУ НАДУ від 29.09.2020, протокол № 6/72.

Науковий консультант – Дробот І.О., д.держ.упр., професор, професор кафедри державного управління.

Доповідь О. Р. Проціва

Актуальність теми. Вагомим завданням сучасного державотворення є підвищення якості управління розвитком суспільних відносин. Україна конституційно задекларувавши наміри будувати демократичну, правову, соціальну державу – докладає значних зусиль у питаннях удосконалення управлінської складової з урегулювання соціально-економічних, політичних, організаційно-правових відносин. В країні триває реформа державного управління та місцевого самоврядування, відбувається становлення нового для України управління суспільними процесами – публічного управління. Воно охоплює широке коло інтересів у виробничій, соціальній та гуманітарній сферах. Суб'єктами його здійснення виступають держава, територіальна громада, громадські інституції, асоціації бізнесу тощо. Однак в новітній період розвитку воно не набуло ще належної вагомості в упорядкуванні суспільних процесів, не стало рушійною силою перетворень в галузях економіки країни. Однією з таких сфер є сфера використання тваринного світу – сфера, яка упродовж новітньої історії України та й у радянський період була і залишається збитковою.

Недосконала законодавча база, дефіцит кваліфікованих спеціалістів, проблеми їх підготовки, корупційні діяння посадових осіб, розквіт браконьєрства, зростання кількості шкідливих хижаків порушує екологічну рівновагу у дикій природі, спотворює відносини між людиною і тваринним світом, негативно впливає на розвиток галузі в цілому.

З огляду на це й у контексті здійснення в Україні адміністративної реформи набувають вагомості дослідження теоретичних засад становлення та розвитку публічного управління як системного суспільного явища на загал та як засобу впливу на розвиток означеної галузі зокрема. Результати такого дослідження будуть більш об'єктивними, якщо обґрунтовані теоретичні засади функціонування досліджуваного явища матимуть підтвердження історичним досвідом. В дисертаційній роботі проведено дослідження досвіду організації та здійснення публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини, де навіть за обмеженої державної суб'єктності означена галузь залишалась рентабельною.

В сучасній суспільній науці дослідженню публічного управління, його суб'єктів, об'єктів, принципів, форм та методів

здійснення приділяється значна увага. Свідченням цього є праці В. Б. Авер'янова, Г. В. Атаманчука, В. Д. Бакуменка, О. В. Батанова, П. Д. Біленчука, В. І. Борденюка, В. М. Вакуленка, Р. В. Войтович, П. В. Ворони, Т. Д. Гошко, В. А. Григор'єва, І. О. Дробота, В. С. Загорського, О. С. Ігнатенка, В. М. Кампо, О. О. Карлова, О. П. Кириленка, В. М. Князева, А. А. Коваленка, М. І. Корнієнка, В. І. Кравченка, В. С. Куйбіди, О. Ю. Лебединської, В. В. Мамонової, П. І. Надолішнього, Н. Р. Нижник, О. Ю. Оболенського, В. М. Олуйка, М. Ф. Орзіха, Ю. Л. Панейка, М. І. Пітцика, П. М. Петровського, В. Ф. Погорілка, М. О. Пухтинського, С. Є. Саханенка, С. М. Серьогіна, О. І. Сушинського, О. Ф. Фрицького, В. М. Шаповала, Ю. П. Шарова, Є. С. Шугріна та ін.

Питання публічного управління у сфері використання тваринного світу у різні історичні періоди безпосередньо чи опосередковано за напрямками досліджували науковці, політики, громадські діячі та практики. Зокрема, за напрямом нормативно-правового забезпечення предмету дослідження – Р. Балко, В. Баворовський, С. Бендзікевич, К. Беноні, І. Бобятинський, Т. Бресевіч, Й. Брінкен, Х. Целецький, В. Бурда, Е. Бужинський, Л. Харевічова, Ф. Хойновський.

За напрямом інституційного забезпечення – Мейер Д. І., Я. Стижинський, Т. Чацкі, Я. Чех, Р. Хубе, В. Шульт, К. Слотвінський, В. Шабльовські, Я. Гейштор, С. Стажинські, С. Крогульський, К. Матіас, Ф. Герушинський, Р. Потоцький, Я. Штольцман, Е. Тілл, О. Огоновський, М. Павліковський, В. Калускі, Л. Старкевич, Р. Лесневські, Я. Новак, М. Звежицкі, М. Новіцкі, В. Спауста, З. Годинь, Т. Пілат, Е. Міцельський, Й. Косіна, С. Шембек, А. Мнішек, В. Попел, В. Спауста,

За напрямом організаційного забезпечення – де Новіна Лучаковський М.-Б., Я. Марцінків, С. Шембек, А. Водзіцький, А. Соловій, Я. Старкль, З. Фішер, Е. Незабітовські, В. Хубер, С. Камоцкі, М. Рейман, Колбушовський, К. Гостинські, Я. Дерезинський, Б. Свентоженцький, В. Янта-Полчинський, К. Кохановський, В. Гюртлер, Н. Аристов, М. Пелешишин, М. Гунчак, Я. Ейсмонд, С. Павлік, М. Лицур, К. Солтинський, А. Новолецькі, М. Росохацький.

Водночас, незважаючи на активні наукові пошуки щодо загальних категорій, принципів, форм та методів здійснення публічного управління, комплексне наукове дослідження його функціонування у сфері використання тваринного світу в межах науки державного управління не здійснено. Зокрема, потребує

упорядкування історіографія досліджуваної проблеми, окреслення джерельної бази, виявлення стейкхолдерів (заінтересованих сторін) у сфері використання тваринного світу та з'ясування міри їх впливу на розвиток означеної галузі, оцінка особливостей публічного управління Галичини у порівнянні з іншими суб'єктами Австро – Угорської імперії, встановлення соціально-економічної основи розвитку галузі використання тваринного світу, вивчення нормативно-правового забезпечення публічного управління досліджуваною галуззю, з'ясування чинників формування і реалізації державної політики у сфері використання тваринного світу, обґрунтування підходів щодо запровадження кращих практик організації та здійснення публічного управління у сфері використання тваринного світу в Галичині до умов України, що в комплексі дасть змогу розв'язати наукову проблему, яка полягає у розкритті генези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні.

Зазначене зумовило актуальність цього дослідження, що вплинуло на вибір його мети, формування завдань і гіпотези.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана на кафедрі державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України.

Наукові дослідження за темою дисертації здійснювались в межах науково-дослідної роботи Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України: «Діяльність громадських організацій національних меншин як чинник регіонального розвитку та консолідації» (державний реєстраційний номер 0120U101169), де автором здійснено аналіз діяльності громадських мисливських та рибальських організацій щодо їх впливу на публічне управління Галичини та обґрунтовано можливі шляхи його адаптування в Україні; на замовлення Всесвітнього фонду природи України (WWF Ukraine) автором здійснено наукове дослідження заходів управління видом бурих ведмідь на локальному виді, які використані в науковій частині звіту про діяльність Фонду за 2019 р.

Мета дослідження: Виявити принципи, закономірності та тенденції організації і розвитку публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини й обґрунтувати

методологічні підходи упровадження кращого досвіду в умовах України.

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити такі завдання:

- узагальнити історіографію проблеми організації державного регулювання мисливства та рибальства в Галичині (1772-1939 рр.) в контексті соціально-економічного, політичного, гуманітарного розвитку суспільства;
- окреслити джерельну базу дослідження, з'ясувати повноту та репрезентативність джерельного забезпечення, визначити ступінь наукової достовірності окремих груп джерел;
- розкрити вплив заінтересованих сторін (громадських організацій, політичних партій тощо) на формування публічного управління;
- проаналізувати та розкрити вплив національних, релігійних, культурних впливів на публічне управління;
- виявити особливості публічного управління галуззю у порівнянні з іншими країнами Європи досліджуваного періоду;
- розглянути вплив публічного управління на соціально-економічний стан галузі мисливства та рибальства;
- розкрити особливості нормативно-правового регулювання у сфері використання тваринного світу;
- розкрити позитивні та негативні чинники формування та здійснення державної політики в організації мисливства і рибальства в означений історичний період розвитку Галичини;
- обґрунтувати теоретичні та методологічні підходи використання історичного досвіду для вдосконалення публічного управління у сфері використання тваринного світу в Україні.

Об'єктом дослідження є процес здійснення публічного управління в Галичині.

Предмет дослідження - організація і розвиток публічного управління Галичини кінця XVIII – початку XX століття у сфері використання тваринного світу.

Гіпотеза дослідження базується на припущенні, що вивчення й узагальнення досвіду організації публічного управління Галичини у сфері використання тваринного світу дасть змогу виявити основні складові ефективного розвитку галузі й використати його кращі практики в Україні.

В основу дослідження покладена *концептуальна ідея* про те, що публічне управління у сфері використання тваринного світу в Україні є автономною частиною єдиної цілісної системи теорії і практики публічного управління, котре функціонує й розвивається

в єдності з іншими напрямками цієї системи й відповідає орієнтирам суспільного розвитку. Процес становлення й розвитку системи публічного управління використання тваринного світу зумовлений закономірностями розвитку теорії та практики публічного управління еволюцією суспільства, яка різними способами впливає на розвиток цієї системи.

Територіальні межі дослідження охоплюють Галичину в складі Австрійської імперії та Австро-Угорської імперії, ЗУНР, Другої Речі Посполитої.

Хронологічні межі дослідження: від входження Галичини до Австрійської імперії, урядування Другої Речі Посполитої (1772 – 1939 рр.). У 1772 році Галичина входить до Габсбурзької імперії, започатковуються якісні перетворення в організації публічного управління. Тож цей період можна вважати вихідною точкою в розгляді проблеми. Нижня хронологічна межа 1939 рік визначається соціально-економічними змінами, які пройшли в Галичині внаслідок її окупації Радянським Союзом відповідно до угоди про ненапад між Німеччиною та Радянським Союзом від 23 серпня 1939 року. Аналіз публічного управління багатьох адміністративних утворень (держав) на території Галичини дозволяє виявити й узагальнити позитивний та негативний досвід його функціонування в різних суспільно-політичних формаціях, надає об'єктивні дані для обґрунтування теоретичних та методологічних засад його організації, здійснення і розвитку у сфері використання тваринного світу.

Методи дослідження. У роботі використовується традиційний методологічний інструментарій суспільних наук, що включає широкий перелік філософських, загальнонаукових і спеціально-наукових методів та ґрунтується на принципах об'єктивності, всебічності, комплексності й історизму. Пріоритетно при написанні дисертації застосовувався універсальний діалектичний метод пізнання. Цей метод дозволив проаналізувати процес становлення і розвитку публічного управління Галичини протягом кінця XVIII – початку XX ст. Для виявлення впливу конкретних історичних умов на становлення господарських, екологічних, гуманітарних інституцій, на публічне управління Галичини застосовувався **діалектичний метод**. З метою виявлення інституційної системи права власності на тваринний світ, звичаєве право та правові механізми його використання використовувався **логічний метод**. Для виявлення еволюційних змін, що відбулися в організації публічного управління Галичини в досліджуваний період, застосовувався

історичний метод. Використання цього методу дало змогу у повній мірі висвітлити динаміку розвитку правових традицій, політичних впливів, культури правозастосування у сфері використання тваринного світу Галичини. Для з'ясування призначення та впливу інституцій публічного управління на суспільні відносини використовувався **функціональний метод.** **Хронологічний метод** дав можливість розглянути вплив на організацію публічного управління Галичини конкретних історичних умов – в динаміці, змінах й часовій послідовності; Для того щоб з'ясувати закономірності експлуатації тваринного світу застосовувався **історико-правовий метод.** **Метод спостереження** використовувався при дослідженні документів та матеріалів, що становлять джерельну базу дослідження. Для виявлення ефективності впливу публічних інституцій Галичини та Австро-Угорщини на використання тваринного світу Галичини використовувався **статистичний метод.** **Історико-структурний** – дав змогу виявити основні компоненти публічного управління на різних етапах історичного розвитку.

Інформаційною базою дисертаційного дослідження є нормативно-правові акти, статистичні матеріали, спеціалізовані періодичні видання рибальських та мисливських товариств Галичини, мемуаристика, архівні джерела, офіційні документи органів публічної влади, інтернет-джерела, тогочасні праці провідних науковців, особисті напрацювання автора.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у розв'язанні актуальної наукової проблеми, а саме в розкритті генези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні.

Вирішення означеної наукової проблеми у дисертаційному дослідженні представлено сукупністю нових історичних, теоретичних та методологічних положень, висновків та рекомендацій, наукова новизна яких полягає, зокрема, в тому, що:

уперше:

- в науці державне управління, здійснено дослідження з організації, функціонування і розвитку публічного управління у сфері використання тваринного світу на прикладі історичного досвіду Галичини, що може слугувати науковим аргументом та організаційно-правовою підставою для удосконалення системи публічного управління в означеній сфері людської діяльності в умовах сучасного державотворення України;

- упорядковано історіографію публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини за досліджуваний історичний період (1772-1939 рр.), яка полягає у виявленні, вивченні, аналізі наукових джерел та групуванні їх за напрямками функціонування предмету дослідження, що дало змогу сформулювати складові загальної наукової концепції дисертаційного дослідження щодо реконструкції моделі публічного управління у сфері використання тваринного світу;

- виявлено низку історичних документів Галичини та Другої Речі Посполитої, що суттєво розширили базу дослідження, зокрема: Патенти від 13.06.1786 та 7 березня 1849 року, Мисливські закони від 30 січня 1875 р., 1897 р., 10 квітня 1910 р., 3 грудня 1927 року, Закони про риболовлю 1885 р., від 31 жовтня 1887 року, від 7 березня 1932 р., що дало можливість суттєво розширити аналітико-інформаційну базу дослідження й об'єктивізувати його результати;

- здійснено цілісний науковий аналіз особливостей нормативно-правового регулювання в сфері використання тваринного світу Галичини і на основі нормативно-правових актів, статистичних даних, податкового законодавства виявлено особливості впливу на галузь воєнних конфліктів, методів та знарядь добування тваринного світу, інституційної складової, що дозволило виявити причинно-наслідкову залежність між об'єктивними суспільними потребами і державно-управлінськими рішеннями при обґрунтуванні теоретичних та методологічних підходів упровадження кращих практик в Україні;

- визначено перспективи творчого використання історичного досвіду для вдосконалення сучасного публічного управління у сфері використання тваринного світу.

удосконалено:

- форми участі громадських організацій в публічному управлінні в сфері використання тваринного світу та встановлено провідні інституції їх реалізації (Галицьке мисливське товариство, Крайове рибальське товариство, Малопольське мисливське товариство, різноманітні рибальські товариства, товариства охорони тварин, діяльність філій товариств на місцях, з'їзди мисливських товариств, мисливців);

- парадигму правового регулювання тваринного світу в Галичині в контексті національних, релігійних, культурних впливів, які полягають на відстоюванні власних інтересів із застосуванням тиску на політичні процеси через політичні партії та громадські організації;

набули подальшого розвитку:

- джерельна база наукового дослідження публічного управління Галичини (закони, патенти, накази австрійських міністерств, ухвали Галицького сейму, магістратів тощо) як основа формування принципів його організації та традицій здійснення, що дало змогу виявити особливості і встановити закономірності формування нормативно-правового забезпечення у сфері використання тваринного світу;

- форми співробітництва Галичини з іншими територіями Австро-Угорської імперії та країнами Європи в організації публічного управління щодо охорони та використання тваринного світу, експортно-імпортних торгівельних операцій, що дало змогу виявити шляхи інтеграції публічного управління Галичини до стандартів європейського господарювання

- система впливу публічного управління в Галичині на соціально-економічний стан використання тваринного світу в частині раціонального використання дичини, відшкодування збитків, завданих мисливськими видами тварин сільськогосподарським виробникам, оплати власникам землі за сервітутне право на ведення мисливського господарства та полювання, що дозволило визначити чинники обґрунтування методологічних підходів упровадження кращих практик в Україні;

- розкриття позитивних та негативних аспектів формування та здійснення державної політики в організації мисливства і рибальства в означений історичний період розвитку Галичини;

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що в дослідженні на основі історичного досвіду запропоновані практичні рекомендації для певних напрямів використання тваринного світу, які в комплексі дають змогу розв'язати методологічну проблему, яка полягає у встановленні ґенези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини. Це робить їх придатними для застосування у практиці державного будівництва та здійсненні публічного управління галузю мисливства та рибальства в Україні.

Основні результати дисертаційного дослідження використані при здійсненні викладацької діяльності (довідка Українського центру підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів лісового господарства від 06.10. 2020 року), при виконанні звіту на тему «Оцінка заходів з управління видом – ведмідь бурий – на локальному виді» на замовлення Міжнародної організації Всесвітнього фонду природи WWF-Україна (довідка від 01.10.2020 року № 633).

Дане дисертаційне дослідження забезпечить нову об'єктивну наукову інтерпретацію окремих історичних подій, низки історико-теоретичних фактів еволюції публічного управління у сфері використання тваринного світу в досліджуваний період; узагальнить й актуалізує досвід та ідеї публічного управління щодо тваринного світу з метою застосування їх в практику розвитку галузі мисливства та рибальства. Дослідження закономірностей, принципів і тенденцій розвитку публічного управління в історичному контексті збагачують теорію та практику використання природних ресурсів та використання тваринного світу, зокрема. Зібраний матеріал, структурований на засадах проблемно-хронологічного підходу, стане вагомим підґрунтям для подальших історико-теоретичних досліджень

Подальші дослідження за тематикою публічного управління у сфері використання тваринного світу в Україні мають здійснюватися у площині вдосконалення механізмів інституалізації галузі на основі використання історичного досвіду Галичини.

Теоретичні положення та висновки дисертації будуть корисними при підготовці фахівців у сфері використання тваринного світу, написанні підручників та навчальних посібників з історії публічного управління України та історії зарубіжних країн. Матеріали дисертації можуть застосовуватись під час читання курсів “Місьцеве самоврядування”, “Територіальна організація влади”, “Організація діяльності органів місцевого самоврядування”, у магістерській програмі з підготовки фахівців з державного управління та в інших курсах муніципально-врядувального спрямування.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що викладені в дисертації висновки та міркування можуть бути використані:

- у правотворчій сфері: в діяльності Верховної Ради України для підготовки нормативних актів, що регулюють питання охорони та використання тваринного світу;
- у правозастосовчій сфері: для органів публічного управління при виконанні функцій, пов'язаних з використанням тваринного світу;
- у науково-дослідницькій роботі: для розвитку науки публічного управління. Окремі результати можуть слугувати основою подальших досліджень питань розвитку природоохоронних інститутів, а також досліджень історії та сьогодення українсько-австрійських та українсько-польських

відносин: розробки впроваджуються при викладанні предмету «Мисливське господарство».

– у правовиховній роботі: поширення одержаних результатів сприятиме формуванню громадської думки щодо ефективного використання та дбайливого ставлення до ресурсів тваринного світу, вивчення історичного досвіду діяльності органів публічного управління на західноукраїнських землях, сприятиме підвищенню рівня інформованості населення щодо історичного минулого краю.

Особистий внесок здобувача. Дисертаційне дослідження є самостійною науковою працею і містить особисто отримані автором нові результати у галузі науки державного управління, що в сукупності розв'язують важливу наукову проблему, яка полягає у розкритті ґенези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні. Усі результати одержані безпосередньо здобувачем і знайшли своє відображення в опублікованих ним роботах. У процесі одержання нових наукових результатів не використовувались ідеї або розробки інших дослідників Клапчука В.М., Гунчака М. С, Дробота І. О., Зеленчука Я.І., Лоїка Г. К., з якими опубліковано 6 робіт у співавторстві.

Апробація результатів дослідження. Дисертація пройшла апробацію на кафедрі державного управління ЛРІДУ НАДУ. Окремі положення дисертації, теоретичні та практичні висновки, результати досліджень висвітлювалися на Міжнародній науково-практичній конференції «Юридичні наукові дискусії як фактор сталого розвитку правової доктрини та законодавства» (Київ, 10-11 квітня 2015 р.), II Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні тенденції розвитку медицини, ветеринарії та фармакології» (Одеса, 24-25 квітня 2015 року), II Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Організаційно-правові аспекти публічного управління в Україні» (Полтава, 22-23 квітня 2015 р.), II Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток АПК на засадах раціонального природокористування: екологічний, соціальний та економічний аспекти» (Полтава, 28 трав. 2015), VI Всеукраїнській науковій конференції за міжнародною участю «Держава у теорії і практиці українського націоналізму» (Івано-Франківськ, 26-27 червня 2015 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Шляхи вдосконалення нормативно-правової бази України як основи сталого розвитку суспільства» (Харків, 4-5 вересня 2015 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми правової

реформи та розбудови громадянського суспільства» (Дніпропетровськ, 24-26 вересня 2015 року), Науково-практичній конференції за міжнародною участю «Модернізація системи державного управління: теорія і практика» (Львів, 9 жовтня 2015 р.), Дев'ятій міжнародній науковій конференції «Історія торгівлі податків та мита» (Дніпропетровськ, 29-30 жовтня 2015 р.), Всеукраїнській науковій конференції «Історико-культурна спадщина Прикарпаття (на пошану Петра Арсенича з нагоди його 80-річчя та 55-річчя історико-краєзнавчої діяльності)» (Івано-Франківськ, 4 грудня 2014 р.), Другій міжнародній науково-практичній конференції «Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень» (сmt Путила, Чернівецька обл., Україна 24-25 квіт. 2015 р.), Науково-практичній конференції за міжнародною участю «Проблеми розвитку публічного управління в Україні» (Львів, 15 квітня 2016 р.), V Всеукраїнських політологічних читаннях імені професора Богдана Яроша (Луцьк, 2016 р.), Третій міжнародній науково-практичній конференції «Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень» (сmt Путила - м. Чернівці, Україна 13-14 трав. 2016 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Інновації у ветеринарній медицині та аграрному виробництві» (м. Львів, 3-4 листопада 2016 р.), Десятої міжнародній науковій конференції «Історія торгівлі податків та мита» (Дніпро, 27-28 жовтня 2016 р.), Всеукраїнській науковій конференції «Етнокультурна спадщина Прикарпаття (на пошану Михайла Паньківа з нагоди його 75-річчя)» (Івано-Франківськ, 4 грудня 2016 р.), Четвертій міжнародній науково-практичній конференції «Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень» (сmt Путила, Чернівецька обл., Україна 28-29 квіт. 2017 р.), Міжнародній науковій конференції в рамках XXIV Міжнародного гуцульського фестивалю (Коломия, 11 серпня 2017 р.), V Міжнародній науково-практичній конференції «Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття» (Одеса, 12-13 жовтня 2017р.), Одинадцятій міжнародній науковій конференції «Історія торгівлі податків та мита» (Дніпро, 26-27 жовтня 2017 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Правові системи суспільства: сучасні проблеми та перспективи розвитку» (Львів, 17-18 листопада 2017 р.), V Міжнародній науково-практичній конференції «Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і 5-65-6практика» (Запоріжжя, 24 листопада 2017 р.), II Всеукраїнській науково-практичній конференції «Ефективне

функціонування екологічно стабільних територій у контексті стратегії стійкого розвитку: агроекологічний, соціальний та економічний аспекти» (Полтава, 28 грудня 2017 р.), V Міжнародній науково-практичній конференції «Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика» (Запоріжжя, 24 листопада 2017 р.), Міжнародній науково-практичній конференції з нагоди 50-річчя організації Карпатського біосферного заповідника «Проблеми збереження гірських екосистем та сталого використання біологічних ресурсів Карпат» (Рахів, 22-25 жовтня 2018 року), Науково-практичній конференції, що відбулася в рамках XXV Міжнародного гуцульського фестивалю «Гуцульщина – XXI сторіччя: проблеми та перспективи збереження гірської природи та етнічної культури в гуцульському регіоні Українських Карпат в умовах глобалізації» (Яремче, 27 липня 2018 року), Науково-практичній конференції за міжнародною участю «Проблеми розвитку публічного управління в Україні» (Львів, 12-13 квіт. 2018 р.), П'ятій міжнародній науково-практичній конференції «Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень» (Чернівці, 19 квітня 2018 р.), I Всеукраїнській науково-практичній конференції «Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика» (Полтава, 28 трав. 2018 р.), Науково-практичній конференції за міжнародною участю «Проблеми розвитку публічного управління в Україні» (Львів, 11 – 12 квітня 2019 р.), VI Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми формування та реалізації конкурентної політики» (Львів, 19-20 вересня 2019 р.), XII Міжнародна наукова конференція «Історія торгівлі, податків та мита» (Дніпро 25-26 жовтня 2019 р.).

Результати апробацій були схвалені та оприлюднені на наукових конференціях, тексти наукових доповідей рекомендовані до опублікування.

Публікації за темою дисертації. Основні положення та висновки дисертаційного дослідження викладені в авторській монографії, 5 монографіях, 22 статтях, опублікованих в наукових фахових виданнях України з державного управління, 27 – в інших фахових журналах, а також у 23-х випусках матеріалів наукових конференцій та інших заходів.

Структура та обсяг дисертації. Дисертаційна робота складається з вступу, п'ятих розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Загальний обсяг дисертації налічує 713 сторінок. Обсяг основного тексту містить 466 сторінок, список використаних джерел містить 1397 найменувань, 151 додатків на 138 сторінках.

У першому розділі “Історичні та теоретико-методологічні дослідження проблеми” досліджено історіографію, яка стосується проблеми використання тваринного світу Галичини, на основі якої розглянуто методологічні підходи до вивчення публічного управління.

У другому розділі “Правове регулювання використання тваринного світу” проведено аналіз основних віх становлення правового регулювання, що дало можливість розкрити особливості нормативно-правового регулювання у сфері використання тваринного світу в частині встановлення впливу християнської релігії, громадських організацій, воєнних конфліктів, політичних партій.

У третьому розділі “Державна політика у сфері використання тваринного світу” проведено аналіз впливу міжнародних організацій, рибальських тп мисливських товариств, органів державної влади та місцевого самоврядування на формування політики у сфері використання тваринного світу.

У четвертому розділі “Публічне управління у сфері використання тваринного світу” розглянуто організаційно-правові заходи щодо регулювання використання тваринного світу і на цій основі обґрунтовано історико-теоретичний напрям розвитку публічного управління як підґрунтя у сфері використання тваринного світу Галичини.

У п'ятому розділі “Формування цілісного демократичного впливу на використання тваринного світу” визначено перспективи творчого застосування історичного досвіду використання тваринного світу для вдосконалення сучасного публічного управління у сфері використання тваринного світу через розкриття позитивних та негативних сторін формування та здійснення державної політики в організації мисливства і рибальства в означений історичний період розвитку Галичини.

Висновки.

У дисертації вирішена наукова проблема теорії державного управління, яка полягає в розкритті ґенези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні. Отримані результати дослідження підтверджують покладену в його основу гіпотезу, свідчать про те,

що поставлені завдання виконані, мета досягнута. Підсумки дослідження дають змогу визначити шляхи подальшого розвитку публічного управління у сфері використання тваринного світу в Україні, а також зробити такі висновки.

1. Узагальнено історіографію проблеми організації державного регулювання мисливства та рибальства в Галичині (1772-1939 рр.). Встановлено, що основним джерелом вивчення публічного управління в Австрійській імперії виступає австрійське законодавство: закони, кодекси, декрети (правові акти, постанови органу влади або посадової особи), патенти (законодавчі документи, що видавалися імператором в Австро-Угорській монархії), рескрипти (монарший указ, що мав силу закону), розпорядження Галицького намісництва, розпорядження магістратів міст Галичини, міждержавні угоди, листи. Також важливим джерелом для розуміння публічного управління Галичини виступають роз'яснення органів публічного управління, які в багатьох випадках доповнювали положення законів та унормовували окремі правові відносини. До них відносяться закони Австро-Угорської імперії, цісарські патенти, розпорядження міністерств, рішення магістратів міст Галичини, розпорядження намісника Галичини й інші офіційні документи. Ці збірники зберігаються у фондах державного архіву Івано-Франківської області, відділу рідкісної книги Львівської національної наукової бібліотеки України імені Василя Стефаника. Оригінальні тексти документів, опубліковані безпосередньо після їх прийняття, є абсолютно достовірним науковим джерелом.

2. Окреслено джерельну базу дослідження та з'ясовано, що вона складається з нормативно-правових актів, розміщених у Вісниках законів держав – «Цивільному кодексі Австрії» (1918 р.) (Kodeks cywilny obowiązujący w Austrii od 1 . stycznia 1812 r. z uwzględnieniem wszystkich zmian i uzupełnień łącznie z trzema nowelami), «Законодавстві про приватну власність» (Prawo prywatne a Austriackie), «Офіційному зведенні законів Австрії» (Dziennik ustaw państwa dla królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych) та у Вісниках крайових законів «Збірці законів», що виходили в Кракові в середині XIX ст. (Zbiór ustaw administracyjnych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim obowiązujących do użytku organów c.k. władz rządowych i władz autonomicznych), «Збірці законів» (Dziennik rządowy dla okręgu administracyjnego Namiesnictwa we Lwowie), стенографічних звітах Галицького сейму (Alegaty do sprawozdań stenograficznych drugiej sesyi ósmego periodu Sejmu Krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem), «Новому мисливському Законі Галичини і Великого Князівства Краківського» (Nowa ustawa łowiecka dla Galicyi i W. Ks. Krakowskiego), збірках законів та розпоряджень Галичини, що регулярно виходили у Львові (Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskiem), «Збірках законів», що виходили у Кракові на початку XIX ст. (Dziennik praw z roku), «Офіційному зведенні розпоряджень для столичного королівського міста Кракова» (Dziennik rozporządzeń dla stoł. król. Miasta Krakowa). Дані збірники зберігаються у державному архіві Івано-Франківської області, відділі рідкісної книги Львівської національної наукової бібліотеки імені Василя Стефаника. Оригінали текстів документів, опубліковані після прийняття компетентними органами влади безпосередньо після їх прийняття що мають обсолютну достовірність.

3. Розкрито вплив груп тиску на формування публічного управління. Встановлено, що великий вплив мали громадські організації та політичні партії. Доведено, що селянська партія («Stronnictwo chłopskie») лобіювала інтереси селянства в частині використання тваринного світу, а саме: в оплаті за користування сервітутами для права проведення полювання, відшкодування збитків, завданих сільськогосподарським господарством, проведення полювання у релігійні свята, у праві отримання дозволу на зброю тощо. Встановлено, що конфлікти в Галичині, крім політичного та соціального підґрунтя, мали й національний характер.

Доведено, що активну участь в публічному управлінні брали громадські організації. Зокрема, Краківське товариство охорони тварин мало позитивний вплив на розвиток мисливства та рибальства Галичини, яке проявлялось в боротьбі з браконьерством, незаконною реалізацією дичини та риби. З метою кооперації зусиль в ефективному веденні рибальського господарства заінтересовані особи з числа власників великих рибальських господарств, науковців, рибалок-спортсменів створили Крайове рибальське товариство. Для лобіювання своїх інтересів члени товариства здійснювали вплив на органи державного управління у формі звернень, які для більшого резонансу публікували в спеціалізованій рибальській літературі. Серед основних проблем, які піднімало товариство – забруднення водойм промисловими відходами, дотримання вимог законодавства при оренді рибальських ревірів, дотримання

мінімально допустимої величини виловленої риби, належна організація торгівлі рибою на ринках, що мало позитивний вплив на ефективність публічного управління в економічному та господарському вимірі. Встановлено, що органи публічного управління реагували на такі апеляції розпорядчими рішеннями, ухваленням під тиском товариства. З метою популяризації галузі рибальства і отримання бюджетних коштів на розвиток галузі товариство організовувало курси, виставки, проводило наукові дослідження, видавало періодичні фахові друковані видання. Виявлено низку випадків порушень вимог рибальського законодавства членами товариства та відповідну реакцію на них.

Встановлено, що громадські мисливські організації, метою яких була належна організація ефективного мисливського господарства, лобіювали питання відповідного законодавчого забезпечення та правозастосування органами державної влади прозорої процедури продажу дичини. Мисливські товариства брали на себе функцію громадського контролю за належним дотриманням законодавства та координуючу функцію при реалізації дичини виробниками та потенційними покупцями.

Встановлено, що громадські організації мали великий вплив на формування гуманного ставлення до тварин. З метою реалізації політики щодо гуманного ставлення до тварин було організовано багато громадських організацій з метою подолання у суспільстві жорстокого поводження з тваринами, впливу на органи влади для законодавчого забезпечення цього процесу та контролю за владою щодо правозастосування. Виявлено, що окремий напрям у реалізації політики щодо недопущення жорстокого поводження з мисливськими тваринами становила специфічна мисливська культура, яка в своєму загалі базувалась більше на звичаєвому праві, ніж на вимогах тогочасного законодавства.

Встановлено, що мисливські товариства, власники великих мисливських господарств, державні функціонери в галузі мисливства, для координації своїх дій організовувались у міжнародні мисливські організації.

4. Проаналізовано та розкрито вплив національних, релігійних, культурних аспектів на публічне управління. Встановлено, що з 1878 року виходив часопис «Łowiec» – друкований орган Галицького мисливського товариства, який відігравав визначальну роль у пропаганді мисливства. Видання часопису припинилось разом з ліквідацією товариства у вересні 1939 року з приєднанням західноукраїнських земель до складу УРСР. Виявлено, що редакційна політика журналу

зосереджувалась на утвердженні культури полювання, раціональному веденні мисливського господарства, інформувала суспільство про діяльність Галицького мисливського товариства, охорону природи. Встановлено, що друкований орган «Łowiec» був знаряддям товариства для лобювання статутних цілей товариства в запровадженні раціонального ведення мисливства, відстоювання інтересів мисливців, орендарів мисливських угідь перед органами державної влади, сільським населенням.

Виявлено, що для успішного досягнення мисливських стратегічних цілей щодо правового регулювання використання тваринного світу Галичини організували пропагандистські заходи – виставки в галузі мисливства та рибальства. Їх організація в Галичині була започаткована з кінця XIX віку. Організована в 1910 році у Відні виставка мала міжнародне значення і отримала назву «Першої міжнародної мисливської виставки». Її головною ціллю була пропаганда мисливства та рибальства, а також – святкування вісімдесятиріччя монарха Австро-Угорської імперії Франца Йосифа I, який, як відомо, був вправним мисливцем.

Встановлено, що позитивні наслідки для ефективного використання тваринного світу мав розвиток рибальської та мисливської освіти. З кінця XIX ст. в Галичині з метою підготовки фахівців у галузі рибальського господарства було організовано низку навчальних закладів та короткотермінових курсів, які, як правило, мали тематичне спрямування.

Виявлено, що в Галичині, починаючи з XIX століття, над польською мисливською термінологією тяжіє німецька мова, оскільки місцеві мисливці переймали німецькі способи полювання, німецькі назви та визначення, послуговувались німецькими підручниками з мисливства. Навчання лісників та єгерів велась за невеликим винятком, німецькою мовою. Прогресивно та патріотично настроєна польська мисливська верхівка об'єднувалась у мисливські товариства та бачила своє завдання в збереженні та створенні польської мисливської термінології, виданні польських термінологічних мисливських словників та підручників, сприяла та фінансувала видавництво друкованих мисливських періодичних видань польською мовою, оскільки розглядала мисливську мову в якості самобутності та самоідентифікації нації. Не зважаючи на труднощі, XIX століття залишило солідні праці, що стосуються польської мисливської термінології.

5. Виявлено особливості публічного управління Галичини що у порівнянні з іншими країнами Європи робили його ефективність

у галузі використання тваринного світу нижчим. Досліджено, що найефективніше використання тваринного світу в Австро-Угорській імперії спостерігалось Чехії, Моравії, Сілезії. Встановлено, що мисливські види пернатої дичини користувались на ринках Галичини та Європи високим попитом. Вартість м'яса пернатих у порівнянні з м'ясом диких копитних тварин була у 5-7 разів вищою, що свідчить про великі фінансові дисбаланси у соціальній сфері. Загалом вартість пернатої дичини в Європі була вищою, ніж у Галичині, що зумовлювало її експорт та підвищувало ціни на внутрішньому ринку, і цей факт є свідченням загальної бідності галичан. Виявлено, що найбільше цінувалась дичина у Франції, де вартість 15 фазанів дорівнювала вартості 1 дикого кабана. Досліджено, що споживання дичини мало сезонний характер, найнижчий рівень припадав на березень-травень, а найвищий – на вересень-листопад. Позитивно на торгівлю дичиною вплинув науково-технічний прогрес, коли м'ясо дичини можна було тривалий час зберігати в охолоджені вигляді. Це унеможливлювало знівелювати сезонне удорожчання дичини. У порівнянні з країнами Європи в Галичині споживання пернатої дичини було в десятки, а по деяких позиціях – у сотні разів нижчим.

Важливу роль для Галичини відігравав експорт риби та раків. Особливо на зарубіжних ринках цінувались короп та раки. Основною країною для експорту рибної продукції з Галичини була Німеччина. Серед факторів, що сприяли експорту рибної продукції – її висока ціна на ринках Європи та кулінарні смаки європейців. Для стримування експорту рибної продукції з Галичини європейські країни запроваджували високі мита та здійснювали сумнівні маніпуляції з якістю продукції. Встановлено, що експорт дичини значно перевищував імпорт. Основними чинниками, які спонукали до експорту дичини, був великий попит на неї і відповідно висока ціна у країнах Європи. Найбільше дичини експортували до Франції, Німеччини, Англії, Швейцарії, а імпортували з Німеччини, Росії, Італії. Одним із чинників, що негативно впливав на експорт дичини, була висока ціна залізничних перевезень.

Публічне управління експорту та імпорту дичини було зосереджене на контролі за якістю дичини та оплатою мита. Розмір податку в Галичині за реалізацію дичини залежав від її виду. Вартість оподаткування пернатої дичини була вищою за свійських пернатих.

6. Розглянуто вплив публічного управління на соціально-економічний стан галузі мисливства та рибальства. Встановлено, що використання тваринного світу базувалося на праві приватної власності на тваринний світ. З метою ефективної організації ведення мисливського господарства право власності на мисливські види дичини обмежувалось для малих землевласників з метою їх об'єднання в більші господарства, на яких можна раціонально вести господарство, а за здачу в оренду права використання дичини їх власники отримували відповідні суми коштів. Встановлено, що значний вплив на формування ціни мало місцезнаходження земельної ділянки, яку здавали в оренду з правом полювання. На рівні підзаконних актів мисливські товариства теж встановлювали право власності на добуту дичину під час проведення полювання.

Виявлено, що у різних країнах були різні підходи щодо права полювання на власній земельній ділянці. Якщо мисливське законодавство у Франції, Англії, Швеції, Норвегії, Бельгії, Голландії, Іспанії, Румунії, Італії давало право полювання власникам земельних ділянок незалежно від їхньої площі, а без їхньої згоди ніхто не мав право полювати, то в Німеччині та країнах, які входили до Австро-Угорської імперії, визначалась мінімально допустима площа, власник якої мав право полювати. На різних принципах надавались в користування мисливські угіддя. У Бельгії, Франції, Росії оренда права полювання здійснювалась на конкурентних засадах, шляхом проведення аукціонів.

Досліджено, що у низці країн з метою раціонального використання дичини між землевласниками та орендарями права полювання укладались угоди, в яких визначались не лише розмір орендної плати, але й зобов'язання щодо невиснажливого використання популяції дичини, заходи щодо запобігання поширення епізоотичних захворювань, регуляція чисельності шкідливих та хижих тварин. Встановлено, що основними положеннями, які врегульовували це питання, були: визначення власності мисливських угідь, процедура оренди угідь, оплата за їх використання, охорона угідь від незаконного полювання.

Виявлено, що у публічному управлінні велике значення при експортно-імпортних операціях мали ветеринарні аспекти, що врегульовувались як законодавчо, так і в міждержавних договорах. Основні критерії оцінки якості м'яса дичини та риби у ветеринарному законодавстві базувались на свіжості м'яса, способах транспортування, обмеженнях при встановленні

епізоотій, принципі заборони застосування отруйних речовин при добуванні дичини. Аналіз законодавчого забезпечення державного управління галуззю мисливського господарства та інституційного забезпечення органів місцевої влади в період Другої Речі Посполитої показав, що публічне управління ґрунтувалось на децентралізації влади, а воєводи мали широкі повноваження для впливу на галузь мисливського господарства.

7. Розкрито особливості нормативно-правового регулювання у сфері використання тваринного світу. Встановлено, що законодавчо розмір податку в Галичині за реалізацію продукції мисливства встановлювався відповідно до виду дичини. Оподаткуванню підлягало право виконання полювання, податок залежав від місцезнаходження мисливських угідь та чисельності дичини, яка знаходиться в них. Виявлено, що аналогічні підходи існували у рибальському господарстві, особливість оподаткування якого полягала не лише в податку на право вилову риби, але й на знаряддя для вилову риби. Встановлено, що податкові механізми застосовувались в публічному управлінні рибальства з метою стимулювання місцевого виробника. Виявлено, що для зменшення кількості мисливських собак і, тим самим, для зниження поширення епізоотичних захворювань застосовувались податкові важелі. Встановлено, що на розмір оподаткування мали також вплив політичні режими.

Досліджено, що правовому регулюванню підлягали й методи полювання. У своєму еволюційному розвитку людство в методах полювання пройшло етапи від використання капканів, силець та інших механічних засобів для добування дичини до повної їх заборони. Головним чином капкани застосовували з метою добування хижих тварин. З розвитком науково-технічного прогресу та ширшим застосуванням вогнепальної зброї на полюванні зменшилась частка застосування капканів та методів отруєння дичини з метою добування. Виявлено, що галицьке суспільство негативно ставилось до добування дичини із застосуванням капканів. Особливе несприйняття виявили мисливці, які орієнтуватись не лише на м'ясо дичини, а й на мисливські трофеї, якими можна похвалитись на організованих мисливських виставках. Виготовленням капканів в Галичині займались на промисловій основі, а у мисливських часописах широко рекламували капкани та інші знаряддя для добування дичини, дозволені тогочасним законодавством.

Встановлено, що при організації мисливського господарства воєводи мали відповідно до мисливських законів широкі

повноваження: визначення термінів полювання, перевірки діяльності старост, боротьби з браконьерством. Позитивний вплив на правозастосування в галузі мисливського господарства у Львівському воєводстві мала та обставина, що власне сам Львівський воєвода був палким прихильником мисливства. Встановлено, що корупційні дії уповноважених осіб органів державної влади Галичини не сприяли ефективному розвитку мисливського господарства. Виявлено, що найбільше невдоволення суспільства викликали ухвалення рішення щодо надання в оренду права полювання, де переможця аукціону визначали всупереч тогочасному законодавству. Корупційні прояви мали великий вплив на ухвалення судових рішень при відшкодуванні збитків, завданих мисливськими тваринами сільськогосподарським виробникам, притягнення порушників правил полювання до відповідальності та й самих мисливських охоронців при порушенні виконання службових обов'язків. Громадські мисливські організації вживали відповідних заходів з метою зменшення корупційних дій при правозастосуванні законодавства в галузі мисливського господарства.

Встановлено, що крім корупційних дій влади негативний вплив спостерігався від дій окупаційної влади під час воєн. Виявлено що у частині державного управління мисливським господарством та полювання окупаційна влада приділяла велику увагу визначенню кола осіб, яким видавали мисливські посвідчення та дозволи на зброю. Вирішальну роль відігравала лояльність осіб до окупаційної влади. Дія дозволів поширювалась на окремих регіон, а термін дії зменшувався до одного року. При втраті довіри до особи у неї можна було конфіскувати видані документи без пояснень.

8. Розкрито позитивні та негативні сторони формування та здійснення державної політики в організації мисливства і рибальства в означений історичний період розвитку Галичини. Встановлено, що публічне управління Галичини досліджуваного періоду базувалось на тогочасній політичній ситуації, яка визначала соціально-економічні та гуманітарні відносини.

Виявлено, що позитивний вплив на використання тваринного світу мав той аспект, що з метою залучення більшої площі мисливських угідь в користування власники ділянок повинні були надавати їх для полювання за визначену законом платню. З іншої сторони публічне управління, застосовуючи законодавчі механізми, спонукало орендарів рибальських ревірів до невиснажливого використання тваринного світу. Визначалось, що місцева влада мала право збільшувати перелік списку

недозволених снастей та способів добування тварин в залежності від місцевих кліматичних та географічних умов. У деяких періодах на місцевому рівні визначались також й терміни полювання, а також місцева влада мала можливість заборонити полювання на певний вид дичини. Ці заходи позитивно впливали на стан популяції дичини і, таким чином сприяли ефективному використанню тваринного світу.

Доведено, що позитивним аспектом публічного управління Галичини, на відміну від сучасного було те що на рівні нормативно-правових актів визначався алгоритм права власності на дичину під час полювань. Більше того, заохочували більш влучних та молодих мисливців ділитись дичиною з старшими, які не відзначались спритністю. Це давало можливість уникати конфліктів між учасниками полювань та сприяло відпочинку під час полювань.

Встановлено, що у досліджуваний період приватна власність на тваринний світ була абсолютизована і тому домінувала над суспільними інтересами. Цей факт мав позитивне значення, так як незаконне полювання на дичину прирівнювалось до крадіжки свійських тварин, при чому навіть покарання було однаковим. Ліберальний політичний режим Другої Речі Посполитої знівелював ці традиції, і крадіжка дичини була перекваліфікована на незаконне полювання з набагато легшим покаранням.

9. Визначено перспективи творчого використання історичного досвіду використання тваринного світу для вдосконалення сучасного публічного управління у сфері використання тваринного світу. Встановлено, що з проголошенням незалежності в Україні з'явилась можливість дослідити свою історію без ідеологічних нашарувань тоталітарного комуністичного режиму. Красномовним є той факт, що архівні справи, які стосуються мисливських та рибальських товариств до 1939 року, затавровані як «Буржуазное националистическое сообщество». Дещо інший стан дослідження розвитку мисливства та рибальства спостерігається на лівобережній Україні, яка входила до Російської імперії. Велику роль відіграло те, що Галичина до 1939 року не входила до Російської імперії, а до Радянського Союзу увійшла лише в 1939 році. Негативно впливав й ідеологічний фактор, так як матеріали для дослідження публічного управління Галичини повністю були опубліковані «буржуазно чужою польською мовою».

Із встановленням незалежності України в 1991 році країна декларативно взяла курс на утвердження приватної власності на

засоби виробництва, ринкову економіку, багатопартійність. Тобто, фактично повернулась на суспільно-економічні відносини, які існували в Галичині до вересня 1939 року. Тож дане дослідження актуалізується тим, що дослідження закономірностей, принципів і тенденцій розвитку публічного управління в історичному контексті збагачують не лише теорію, але практику використання природних ресурсів та використання тваринного світу, зокрема.

Сучасна система публічного управління в галузі використання тваринного світу намагається трансформувати командно-адміністративні принципи управління на ринкові.

У дослідженні проведено аналіз використання земельних ділянок для ведення мисливських господарств у період загальної приватної власності на неї. Рудиментом комуністично-тоталітарного режиму залишився механізм надання у користування земельних ділянок. Якщо на даний час рішення про надання земельних ділянок ухвалює орган місцевого самоврядування, а вся галузь є збитковою, на відміну від країн Європи, то доцільно використати досвід Галичини, кули суб'єктом прийняття даного роду рішення був землевласник, який напряду був заінтересований, щоб його ділянка ефективно використовувалась, так як від цього залежали його дивіденди. Тому критично важливим для публічного управління України є застосувати досвід Галичини, де мисливські угіддя надавались на конкурентних засадах, а суб'єктом ухвалення рішень був землевласник, а не органи влади.

У зв'язку з тим, що Радянська влада усупільнила засоби виробництва відпали та знівелював конфліктні ситуації щодо відшкодування збитків, завданих мисливськими видами тварин. На даний час суспільна ситуація докорінно помінялась, тому слід використати досвід публічного управління Галичини в частині відшкодування збитків, завданих сільськогосподарським товаровиробникам дичиною.

Публічне управління сучасної України повністю централізоване. Доцільно використати досвід Галичини у децентралізації публічного управління щодо використання тваринного світу, так як великій за площею країні неможливо врахувати в одному законодавчому акті вплив погодних, географічних, кліматичних особливостей. Компетенція вирішення впливу цих компонентів дає можливість ефективніше використовувати тваринний світ.

Запитання:

1.Красівський О. Я., д.і.н., професор, завідувач кафедри: Шановний Олеже Романовичу, в дисертаційному дослідженні вказано, що територіальні межі дослідження охоплюють Галичину в складі Австрійської імперії та Австро-Угорської імперії, ЗУНР, Другої Речі Посполитої. Що Ви маєте на увазі під якими територіальними об'єднаннями як Галичина. Які сучасні території входили у Галичину?

Відповідь здобувача: Дякую за запитання. Хронологічні рамки мого дослідження обмежуються 1772 роком, з часу входження її до складу Австро-Угорщини, і до її розпаду, та 1920 року – з часу її входження до складу Другої Речі Посполитої, яка припиняє своє існування у вересні 1939 року. З початком Другої світової війни східна частина Галичини відійшла до УРСР в межах Львівської, Івано-Франківської та частини Тернопільської області.

2. Калашник Н. С., д.держ.упр., доцент, професор кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування:

2.1. Шановний Олеже Романовичу, одне із завдань у дисертаційному дослідженні є інтерпретація історичного досвіду для можливого використання у сучасній практиці України. Сучасне законодавство України, зокрема Закон України «Про тваринний світ», визначає не просто саме використання тваринного світу, але його збереження, охорону і лише після цього використання. Дайте відповідь: як проблема охорони та збереження тваринного світу висвітлена у дисертації.

Відповідь здобувача: Питання охорони та збереження тваринного світу мною окремо не висвітлювалось, але ці питання висвітлювались у роботі. Слід відмітити, що в досліджуваний період тваринний світ був у приватній власності власників земельних ділянок, на якій знаходилась дичина чи риба. Її власники були заінтересовані у належній охороні та збереженні, так як це давало можливість ефективніше використовувати тваринний світ. В сучасній Україні тваринний світ знаходиться у суспільній власності і, на відміну від Галичини, питання його охорони та збереження здебільшого виписані в законодавстві.

2.2. На яких принципах Ви пропонуєте зміни у сучасній Україні, використовуючи досвід державного управління Галичини?

Відповідь здобувача: Політика державного управління на даний час спрямована на відхід від усупільнення земельних ресурсів а на їх приватизацію, а фактично – повертається до моделі власності, яка існувала у Галичині до 1939 року.

Мисливські угіддя та водне дзеркало відіграють головну роль у праві використання тваринного світу.

3. Колосовська І. І., к.держ.упр., доцент, доцент кафедри: Шановний Олеже Романовичу! Для досягнення поставленої мети поставлено завдання обґрунтувати теоретичні та методологічні підходи використання історичного досвіду для вдосконалення публічного управління у сфері використання тваринного світу в Україні. Чи є у Вас методологічний підхід авторський чи запозичили інші підходи.

Відповідь здобувача: мною застосовувались загальновідомі у науці методи пізнання, такі як: діалектичний, конкретно-пошуковий, логічний, функціональний, хронологічний та інші.

4. Дзяна Г. О., к.держ.упр., доцент кафедри: пане Олеже яку наукову проблему вирішено у Вашій дисертації?

Відповідь здобувача: у дисертації вирішена наукова проблема теорії державного управління, яка полягає в розкритті ґенези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні.

5. Буник М. З., к.політ.н., доцент, доцент кафедри: В авторефераті відзначаєте, що використовуєте діалектичний метод. Поясніть, що таке діалектичний метод і як ви його використовуєте.

Відповідь здобувача: Діалектичний метод – це спосіб знаходження істини через дискусію. При опрацюванні теми дослідження мною виявлено науковців, які дотично займалися даною проблематикою. Мною на підставі аргументованої історичної джерельної бази доповнено їхні твердження, що дало змогу об'єктивно скласти висновки.

6. Матвіїшин Є. Г., д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки: У вас у п. 6 висновків є таке речення «Встановлено, що використання тваринного світу базувалося на праві приватної власності на тваринний світ. З метою ефективно організації ведення мисливського господарства право власності на мисливські види дичини обмежувалося для малих землевласників з метою їх об'єднання в більші господарства, на яких можна раціонально вести господарство, а за здачу в оренду права користування дичини їх власники отримували відповідні суми коштів». Питання, якщо з панського лісу тварина забігла на іншу приватну територію, і господар хотів її добути. Чи мав він на це право?

Відповідь здобувача: При відповіді на це питання слід брати до уваги чи приватна територія входить до складу мисливських

угідь. Приватні земельні ділянки селян могли входити до панських мислиських господарств і селяни їх охоче здавали в оренду, тоді коли на цей час в Україні дана вимога визначена у законодавстві, але реально вона не реалізовується.

ВИСТУПИЛИ:

І.О. Дробот, доктор наук з державного управління, професор, кафедри державного управління ЛРІДУ НАДУ, науковий консультант:

Підготовлена дисертантом робота дає підстави для висновків, що її автор є кваліфікованим і послідовним науковцем, дослідником, який вміє самостійно вирішувати складні наукові та науково-прикладні завдання. Він володіє необхідними сучасними методами для проведення у відповідній галузі наук складних наукових досліджень, має глибоку теоретичну й методичну підготовку.

Як здобувач наукового ступеня Олег Проців характеризується цілеспрямованістю, наполегливістю, сумлінністю, творчим мисленням.

Наукова цінність проведеного автором дослідження, на нашу думку, полягає у збагаченні теоретичних засад організації публічного управління у сфері використання тваринного світу в сучасній Україні на прикладі історичного досвіду Галичини.

У процесі роботи над дисертацією Олег Проців виявив здібності самостійно вирішувати складні наукові та науково-прикладні проблеми і, на прикладі публічного управління Галичини обґрунтовувати методологічні підходи його трансплювання в економіку сучасної України. Це дозволило автору підготувати оригінальну наукову роботу, яка характеризується цілісністю, логічністю та переконливістю проведеного дослідження. Результати докторського дисертаційного дослідження, його висновки та практичні рекомендації можуть бути використані для подальшої поглибленої розробки концептуальних засад реформування публічного управління, розробці відповідного нормативно-правового забезпечення, удосконалення механізму державного регулювання у сфері використання тваринного світу в Україні.

Підсумовуючи слід зазначити, що дисертаційна робота Проціва Олега Романовича "Генеза публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини" виконана на високому теоретико-методологічному рівні, є самостійним, завершеним науковим дослідженням, яке за своїм змістом, достовірністю отриманих результатів, новизною, теоретичною й практичною

значимістю відповідає вимогам до такого виду наукових досліджень. Зважаючи на це, прошу учасників міжкафедрального семінару підтримати дисертацію О.Р. Проціва щодо її проходженні до Спеціалізованої вченої ради.

П. М. Петровський, доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри державного управління ЛРІДУ НАДУ, член спеціалізованої вченої ради К 35.860.01, фахівець-експерт:

Шановні колеги!

Сьогодні ми обговорюємо цікаву своєрідну роботу Проціва Олега Романовича, яку ми вже неодноразово заслуховували на кафедрі державного управління, і працівники кафедри долучались до того, щоб робота набула належного вигляду. Хочу представити експертний висновок:

1. Актуальність теми дисертації. Головним завданням сучасного державотворення є підвищення якості управління у розвитку суспільних відносин. Україна поставила собі мету збудувати демократичну, правову, соціальну державу, докладаючи значних зусиль у питаннях удосконалення управлінської складової та наголошуючи на врегулюванні соціально-економічних, політичних, організаційно-правових відносин. На даний час в країні триває реформа державного управління та місцевого самоврядування, відбувається переосмислення функцій державного управління, яке охоплює широке коло інтересів у виробничій, соціальній та гуманітарній сферах. Суб'єктами його здійснення виступають держава, територіальна громада, громадські інституції, асоціації бізнесу тощо. Проте, на даний час державне управління не набуло ще належної вагомості в упорядкуванні суспільних процесів, не стало рушійною силою перетворень в галузях економіки країни. Це в повній мірі стосується сфери використання тваринного світу – сфера, яка упродовж новітньої історії України та й у радянський період була і залишається збитковою.

Актуальність такого роду дослідження зумовлена необхідністю подолання гострих соціально-державних суперечностей. Виявлення основних функцій, тенденцій, закономірностей і принципів розвитку системи публічного управління Галичини в частині використання тваринного світу вплине на ефективність публічного управління в умовах сучасної України. Реформування суспільних відносин у державі має

найбільший шанс бути успішним, коли воно ґрунтується на культуру та традиціях місцевого населення.

У дисертації вирішено такі завдання: виявлено історичні закономірності, філософію та тенденції розвитку публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини досліджуваного періоду; розкрито позитивний досвід вирішення проблеми організації державного регулювання мисливства та рибальства в Галичині (1772-1939 рр.) в контексті соціально-економічного, політичного, гуманітарного розвитку суспільства; з'ясовано повноту та репрезентативність джерельного забезпечення, визначено ступінь наукової достовірності окремих груп джерел; розкрито вплив груп тиску (громадських організацій, політичних партій тощо) на формування публічного управління.

У дисертаційній роботі Проціва Оленга Романовича обґрунтована роль позитивних та негативних чинників формування та здійснення державної політики в організації мисливства і рибальства в означений історичний період розвитку Галичини. Сукупність вказаних аспектів вказує на її актуальність і практичну значимість.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації, базується на здійсненні історичної реконструкції публічного управління використання тваринного зазначеного періоду. Автором сформульовано низку положень і висновків, що становлять наукову новизну та в сукупності вирішують важливу наукову проблему, яка полягає у розкритті ґенези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні.

Дисертаційна робота складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, додатків і списку використаних джерел. Структура роботи послідовна, логічна й відповідає поставленим завданням. Розділи роботи взаємопов'язані між собою. У першому розділі здійснено огляд історичних джерел висвітлення проблеми використання тваринного світу Галичини. З'ясовано, що джерела Галичини дають спотворене уявлення щодо використання тваринного світу, так як полюванням та рибальством займались особи різних соціальних станів, але лише тогочасна еліта мала можливість висвітлювати дану галузь, що не відображало реальний стан справ.

Автор вказує, що основним джерелом вивчення публічного управління в Австрійській імперії виступає австрійське законодавство: закони, кодекси, декрети (правові акти, постанови органу влади або посадової особи), патенти (законодавчі документи, що видавалися імператором в Австро-Угорській монархії), рескрипти (монарший указ, що мав силу закону), розпорядження Галицького намісництва, розпорядження магістратів міст Галичини, міждержавні угоди, листи тощо.

Другий розділ присвячено розгляду процесу формування правового регулювання у сфері використання тваринного світу, змісту основних нормативно-правових документів того часу. Значна увага приділена встановленню норм і розмірів оподаткування діяльності в досліджуваній сфері.

У третьому розділі викладено основні засади впливу міжнародних організацій на формування регуляторних механізмів у сфері використання тваринного світу. Дослідник довів, що з метою ефективного використання тваринного світу, починаючи з кінця XIX століття, європейські країни намагались формувати консолідовану державну політику.

У четвертому розділі розглянуто організаційно-правові заходи щодо регулювання використання тваринного світу. Автор виявив, що з метою відстоювання інтересів мисливської та рибальської галузі, громадські організації проводили вдалі іміджеві компанії, ціллю яких був тиск на органи державної влади.

В останньому, п'ятому розділі дисертації розглянуто формування цілісного демократичного впливу на використання тваринного світу, в якому автор обґрунтував перспективи можливого врахування історичного досвіду використання тваринного світу для вдосконалення сучасного публічного управління у цій сфері. Автор проводить думку, що з проголошенням незалежності в Україні з'явилась можливість об'єктивно висвітлити свою історію без ідеологічних нашарувань попередніх тоталітарних режимів.

Дисертація привертає увагу поглибленим та комплексним розглядом проблеми, яка полягає в науково-теоретичному обґрунтуванні особливостей та тенденцій розвитку публічного управління у сфері використання тваринного світу в Галичині, як одного із чинників розвитку екологічної безпеки, виробничої галузі та рекреаційної складової для задоволення потреб суспільства.

Позитивними сторонами дисертації вбачаються також логічний і послідовний виклад суті дослідження, новаторство у

вирішенні проблеми, уміння донести у зрозумілій формі зміст наукових результатів.

Отримані результати дослідження дозволили автору зробити ґрунтовні висновки і конкретні пропозиції. Достовірність результатів дослідження підтверджена їх апробацією на міжнародних науково-практичних конференціях, форумах і значною кількістю публікацій.

3. Вірогідність одержаних результатів.

Вірогідність наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації на здобуття наукового ступеню доктора наук з державного управління Проціва Олега Романовича забезпечується використанням сучасних наукових методів, відповідністю методів дослідження його меті і завданням, якісним аналізом значного масиву теоретичного, правового та статистичного матеріалу. Автор аргументовано застосовує історіографію публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини за досліджуваний історичний період (1772-1939 рр.), що дало змогу сформулювати складові загальної наукової концепції дисертаційного дослідження щодо реконструкції моделі публічного управління у сфері використання тваринного світу.

Дисертаційна робота є збалансованою що дозволило об'єктивно викласти своє бачення при вирішенні наукової проблеми та аргументовано викласти висновки і сформулювати пропозиції.

Практичне значення викладених у дисертації положень полягає в тому, що в дослідженні на основі історичного досвіду запропоновані практичні рекомендації для певних напрямів використання тваринного світу, які в комплексі дають змогу розв'язати наукову проблему, яка полягає у встановленні генези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини. Це робить їх придатними для застосування у практиці державного будівництва та здійсненні публічного управління галуззю мисливства та рибальства в Україні.

4. Наукова новизна дослідження

У роботі вирішується актуальна наукова проблема теорії державного управління, яка полягає в розкритті генези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні.

Вирішення означеної наукової проблеми у дисертаційному дослідженні представлено сукупністю нових історичних,

теоретичних та методологічних положень, висновків та рекомендацій, наукова новизна яких полягає, зокрема, в тому, що:

- вперше здійснено цілісний науковий аналіз особливостей нормативно-правового регулювання в сфері використання тваринного світу Галичини, статистичних даних, податкового законодавства виявлено причинно-наслідкову залежність між об'єктивними суспільними потребами і державно-управлінськими рішеннями в межах досліджуваної проблематики;

- удосконалено теоретичні положення науки державного управління в частині висвітлення форм участі громадських організацій в публічному управлінні в сфері використання тваринного світу та встановлено провідні інституції їх реалізації в умовах конкретного історичного періоду (Галицьке мисливське товариство, Крайове рибальське товариство, Малопольське мисливське товариство, різноманітні рибальські товариства, товариства охорони тварин, діяльність філій товариств на місцях, з'їзди мисливських товариств, мисливців);

- розкрито закономірності формування нормативно-правового забезпечення у сфері використання тваринного світу та його конкретні форми реалізації (закони, патенти, накази австрійських міністерств, ухвали Галицького сейму, магістратів тощо) як основи формування принципів організації та традицій здійснення досліджуваної сфери господарювання.

5. Повнота викладення результатів дослідження в опублікованих працях

Основні положення та висновки дисертаційного дослідження викладені в авторській монографії, 10 монографіях, 22 статтях, опублікованих в наукових фахових виданнях України з державного управління, 20 – в інших фахових журналах, а також у 32-х збірниках матеріалів наукових конференцій та інших комунікативних заходів.

6. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту й оформлення дисертації та автореферату потрібно зафіксувати такі:

- Необхідно звернути увагу на більш чітке й послідовне представлення висновків і результатів дослідження в Анотації роботи – у запропонованому варіанті є неточності;

- Окремо слід зупинитися на фіксації автором історичних рамок предмету дослідження. В основному вони визначені як період з 1772 р. по 1939 р. Тому недоречно вживати у цьому контексті як «початку ХХ століття», так і «під час Першої та Другої світових воєн» (стор. 8).

- Логіка структурування завдань і їх формулювання вимагають уточнення, вони не повністю відповідають послідовності викладу матеріалу. Так, завдання «розкрити особливості нормативно-правового регулювання у сфері використання тваринного світу» стоїть сьомим у списку, а відповідний матеріал розміщений у другому розділі;

- Рубрика «уперше» розкриття наукової новизни роботи містить 4 пункти, проте їх зміст слабо корелюється із визначеними предметом, метою та завданнями дисертації. Формулювання бажано доопрацювати і скоротити;

- Потрібно послідовніше виокремити державне управління та публічно-управлінський вплив на досліджувану сферу. Це стосується структури 3 і 4 розділів, їх змістовного наповнення, а також окремих формулювань тексту;

- У значній частині тексту дисертації домінує описовий (фактологічний чи наративний) стиль викладу матеріалу, мало узагальнень та висвітлення питань на теоретичному рівні (для прикладу у п. 3.3 та інших);

- Назва параграфу 4.5 «Критерії діяльності органів публічного управління у сфері використання тваринного світу» не відповідає змісту, оскільки тут йдеться про деталі продажу продукції тваринного світу (від оленів, кабанів і до птахів, і, навіть, слимаків), але нічого не сказано власне про критерії. Варто зазначити, що підрозділ має надмірний обсяг у 60 сторінок;

- Потрібно звернути увагу на дотримання узагальнюючого стилю під час формулювання висновків до підрозділів. Так, висновок до четвертого розділу має 9 пунктів і займає 5 сторінок. Проте в ньому неповно представлені сформульовані у назвах параграфів і розкриті у їх змісті положення;

- Загальні висновки до роботи теж мають забагато емпіричного матеріалу, носять описовий, а не узагальнюючий характер. Зокрема 9-й висновок;

- Обсяг роботи без додатків і літератури становить 469 сторінок (з додатками більше 600), що перевищує допустиму верхню межу докторських дисертацій. Потрібно скоротити за рахунок змісту і особливо додатків, які мають виключно історичне значення.

- У роботі фактично відсутні рисунки та таблиці, їх формування могло б сприяти структуризації та класифікації емпіричних даних.

- Автору варто також рекомендувати уважніше віднестися до тексту роботи, оскільки багато стилістичних помилок (повторів тощо) та здійснити професійне редагування.

7. Загальний висновок:

Дисертація Проціва Олега Романовича на тему «Генеza публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини» є завершеною самостійно виконаною працею, в якій отримані науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують наукову проблему теорії державного управління, яка полягає в розкритті генези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні.

На основі викладеного можна зробити висновок про те, що докторська дисертація Проціва Олега Романовича виконана за спеціальністю 25.00.01 – теорія та історія державного управління і може бути рекомендована для подальшого проходження до спеціалізованої вченої ради за умови, що буде здійснене серйозне доопрацювання, зокрема належне реагування на вказані зауваження і взяті до уваги поради та рекомендації.

Г. П. Пасемко, доктор наук з державного управління, завідувач кафедри економічної теорії, професор, професор кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва, фахівець-експерт

1. Актуальність теми дисертації.

Невідповідна законодавча база, дефіцит кваліфікованих спеціалістів, проблеми їх підготовки, корупційні діяння посадових осіб, розквіт браконьєрства, зростання кількості шкідливих хижаків порушує екологічну рівновагу у дикій природі, спотворює відносини між людиною і тваринним світом, негативно впливає на розвиток галузі використання тваринного світу.

З огляду на упадок галузі мисливського господарства та рибальства у контексті здійснення в Україні адміністративної реформи набувають вагомості дослідження теоретичних засад становлення та розвитку публічного управління як системного суспільного явища на загал та як засобу впливу на розвиток означених галузей зокрема. Результати досліджень є більш об'єктивними, якщо обґрунтовані теоретичні засади функціонування досліджуваного явища матимуть підтвердження історичним досвідом. В дисертаційній роботі Проціва Олега

Романовича проведено дослідження досвіду організації та здійснення публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини, де навіть за обмеженої державної суб'єктності означена галузь залишалась рентабельною.

Позитивним є намагання Проціва Олега Романовича у дисертаційній роботі розкрити вплив публічного управління на соціально-економічний стан галузі мисливства та рибальства, в результаті чого встановлено, що використання тваринного світу базувалося на праві приватної власності на тваринний світ.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації, базується на здійсненні історичного моделювання та проведенні системного дослідження щодо становлення і розвитку державного управління використання тваринного світу Галичини кінця XVIII –початку XX століття. На основі наукової оцінки процесів державного управління у галузі використання тваринного світу сформульовано низку положень з питань державного управління. У своїй роботі Проців О. Р. отримав висновки, що становлять наукову новизну та в сукупності вирішують важливу наукову проблему, яка полягає у розкритті генези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини, що дає змогу обґрунтувати теоретико-методологічні підходи з упровадження його кращих практик в Україні.

Дисертаційна робота складається з вступу, п'яти розділів, висновків, додатків і списку використаних джерел. Структура роботи відповідає поставленим завданням, послідовна й логічна. Розділи дисертаційної роботи взаємопов'язані між собою. У першому розділі розглянуто: здійснено огляд історіографії, яка стосується проблеми використання тваринного світу Галичини, на основі якого проведено історико-філософське трактування поняття «використання тваринного світу», при якому основний акцент дослідження стосується філософсько-релігійних аспектів, які обґрунтовували право власності на тваринний світ, добування, привласнення, споживання, крадіжки, гуманне поводження тощо. Дослідник висвітлив релігійні аспекти використання тваринного світу на основі християнського віровизнання та проаналізував відмінності у ставленні до дичини у Старому та Новому завіті. Виявив, що християнська та юдейська релігія базуються на

гуманному ставленні до тваринного світу та невиснажливому його використанні.

Другий розділ присвячено розгляду генезі формування правового регулювання у сфері використання тваринного світу починаючи з зародженням феодального ладу. Наголошує на важливості правового регулювання права полювання, яку засвідчують збройні конфлікти між монархами, описані у «Повісті врем'яних літ».

У межах третього розділу розглянуто вплив державних та громадських інституцій на формування гуманного ставлення до тваринного світу, на основі якого встановлено, що діяльність цих інституцій базувалась на законодавстві, яке врегульовувало умови утримання тварин, лікування, реалізацію, запобігання негуманному відношенню при забитті. У розділі проведено аналіз історичних джерел, який показав, що серед громадських організацій великий вплив на належне правозастосування мали: Варшавська філія Російського товариства опіки над тваринами, Краківське товариство охорони тварин, Галицьке товариство охорони тварин. З метою пропаганди своєї діяльності товариства видавали такі часописи, як «Місячник», «Опікун тварин». Описано діяльність товариств щодо співпраці з мисливськими та рибальськими організаціями Галичини та європейських країн.

У четвертому розділі розглянуто формування публічного управління у сфері використання тваринного світу. Виявлено, що окрім правового регулювання на процеси публічного управління велику роль відігравали проведення виставок, змагань, видання специфічної рибальської та мисливської літератури, вплив релігійних організацій, а особи аристократичного походження, які мали вплив на формування політики публічного управління у галузі використання тваринного світу.

В останньому, п'ятому розділі дисертації розглянуто формування цілісного демократичного впливу на використання тваринного світу, у якому автор розглянув тенденції розвитку правового регулювання використання тваринного світу та встановив, що правове регулювання та практика його застосування у значній мірі пов'язані перш за все з публічним управлінням, і воно задає алгоритм поведінки суб'єкта впливу на об'єкт.

Загалом, дисертаційна робота звертає на себе увагу глибоким аналізом та комплексним розглядом проблеми яка полягає в науково-теоретичному обґрунтуванні особливостей та тенденцій розвитку публічного управління у сфері використання тваринного

світу в Галичині. У роботі робиться наголос на екологічну безпеку, харчову та рекреаційну складову галузі використання тваринного світу.

Позитивними сторонами дисертаційної роботи є логічний і послідовний виклад суті дослідження, новаторство при вирішенні наукової проблеми, лаконічність при формулюванні наукових результатів.

Отримані результати дослідження дозволили автору зробити ґрунтовні висновки і конкретні пропозиції. Достовірність результатів дослідження підтверджена їх апробацією на міжнародних науково-практичних конференціях, форумах і в публікаціях.

3. Вірогідність одержаних результатів

Вірогідність наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації на здобуття наукового ступеню доктора наук з державного управління Проціва Олега Романовича забезпечується використанням традиційного методологічного інструментарію суспільних наук, що включає широкий перелік філософських, загальнонаукових і спеціально-наукових методів та ґрунтується на принципах об'єктивності, всебічності, комплексності й історизму. Пріоритетно при написанні дисертації застосовувався універсальний діалектичний метод пізнання. Дослідник у дисертаційному дослідженні використав різноманітні джерела, а саме: нормативно-правові акти, статистичні матеріали, спеціалізовані періодичні видання рибальських та мисливських товариств Галичини, мемуаристику, архівні джерела, офіційні документи органів публічної влади, інтернет-джерела, тогочасні праці провідних науковців, особисті напрацювання автора. Власне ці методи дали можливість провести об'єктивне дослідження без ідеологічних нашарувань тоталітарного комуністичного режиму.

Робота опирається на велику кількість історичної літератури, що дало можливість автору з великою вірогідністю отримати достовірні результати.

Дослідження Проціва О. Р. має практичне значення, яке полягає в тому, що, спираючись на історичний досвід, запропоновано практичні рекомендації органам публічного управління для певних напрямів використання тваринного світу, що в комплексі дає змогу розв'язати наукову проблему теорії державного управління, яка полягає у розкритті ґенези публічного управління у сфері використання тваринного світу

Галичини та обґрунтувати теоретико-методологічні підходи з упровадження його кращих практик в Україні.

Автор вдало та ефективно вирішив поставлені задачі, а висновки дослідження дають змогу визначити шляхи подальшого розвитку публічного управління у сфері використання тваринного світу в Україні.

4. Наукова новизна дослідження

У роботі розв'язано актуальну наукову проблему теорії державного управління, яка полягає в розкритті генези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні. Отримані результати дослідження підтверджують покладену в його основу гіпотезу та свідчать про те, що поставлені завдання виконані, а мета досягнута.

Серед найбільш вагомих наукових положень дисертаційного дослідження Проціва О.Р. є те, що у роботі:

вперше: упорядковано історіографію публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини за досліджуваний історичний період (1772-1939 рр.), яка полягає у виявленні, вивченні, аналізі наукових джерел та групуванні їх за напрямками функціонування предмету дослідження, що дало змогу сформулювати складові загальної наукової концепції дисертаційного дослідження щодо реконструкції моделі публічного управління у сфері використання тваринного світу;

удосконалено: парадигму правового регулювання тваринного світу в Галичині в контексті національних, релігійних, культурних впливів, які полягають на відстоюванні власних інтересів із застосуванням тиску на політичні процеси через політичні партії та громадські організації;

дістало подальшого розвитку: розкриття позитивних та негативних аспектів формування та здійснення державної політики в організації мисливства і рибальства в означений історичний період розвитку Галичини.

5. Повнота викладення результатів дослідження в опублікованих працях

Основні положення та висновки дисертаційного дослідження викладені в авторській монографії, 10 монографіях, 22 статтях, опублікованих в наукових фахових виданнях України з державного

управління, 20 – в інших фахових журналах, а також у 32-х випусках матеріалів наукових конференцій та інших заходів.

6. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту й оформлення дисертації та автореферату.

1. У роботі досить повно аналізуються концептуальні підходи до питання

історико-філософського трактування поняття «використання тваринного світу», де акцент приділяється на християнському трактуванню. Однак, на нашу думку, робота лише виграла б, якби автор висвітлив трактування інших релігій, носії яких масово заселяли територію Галичини, та атеїстів, які у своїх поглядах керувались секулярною етикою.

2. У висвітленні економічних аспектів автор застосовує різні грошові одиниці: крона, золотий ринський, рублі, німецькі марки, геллери, центи. Аналогічно не уніфікована вага продукції, яка визначається у фунтах, кілограмах, центнер віденський, звичайний центнер. На наш погляд, було б доцільно у додатку подати пояснення вартості грошей та ваг, прирівнявши їх до сучасного вираження у кілограмах.

3. У п'ятому розділі «Формування цілісного демократичного впливу на використання тваринного світу» автор підсумовує роботу, подаючи власну інтерпритацію генези публічного управління щодо використання тваринного світу. Хоча й робота виконана за спеціальністю теорія та історія державного управління їх у завданнях не передбачено обґрунтувати можливості використання історичного досвіду організації мисливського господарства Галичини для сучасної України, на нашу думку, доцільно тезисно висвітлити кращі практики публічного управління Галичини, які можна було б застосувати в наш час в Україні.

Висловлені зауваження носять переважно рекомендаційний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи. Вони не знижують наукової і практичної цінності отриманих результатів, які є обґрунтованими і достовірними, а окреслюють напрямки подальших наукових розробок.

7. Загальний висновок:

Резюмуючи результати дослідження та беручи до уваги зміст автореферату, можна стверджувати, що дисертація Проціва Олега Романовича «Генеза публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини» є самостійною авторською завершеною науково-дослідницькою роботою, що розв'язує

актуальну наукову проблему теорії державного управління, яка полягає в розкритті генези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні.

На основі викладеного можна зробити висновок про те, що докторська дисертація Проціва Олега Романовича «Генеза публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини» виконана за спеціальністю 25.00.01 – теорія та історія державного управління і може бути рекомендована для подальшого проходження до Спеціалізованої вченої ради за умови, що будуть виправлені зауваження і взяті до уваги поради та рекомендації.

Надюк Зіновій Олександрович доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри екології та економіки довкілля, ТОВ «Технічний університет «Метінвест Політехніка» (м. Маріуполь), член спеціалізованої вченої ради К 35.860.01, фахівець-експерт:

1. Актуальність теми дисертації

У 1991 році України взяла курс на утвердження приватної власності на засоби виробництва, ринкову економіку, багатопартійність. Ці суспільно-економічні відносини існували в Галичині до вересня 1939 року. Сучасна система публічного управління в галузі використання тваринного світу намагається трансформувати командно-адміністративні принципи управління на ринкові. Тому використання алгоритму публічного управління Галичини актуалізується тим, що дослідження закономірностей, принципів і тенденцій розвитку публічного управління в історичному контексті збагачують не лише теорію, але практику використання природних ресурсів та використання тваринного світу, зокрема. Таким чином актуалізується зосередженням в дослідженні увага щодо аналізу використання земельних ділянок для ведення мисливських господарств у період загальної приватної власності на неї.

Позитивною стороною праці є те, що на основі аналізу політики публічного управління Європи виявлено особливості його впливу у Галичині. Так, на основі компаративного аналізу виявлено, що у порівнянні з іншими країнами Європи ефективність публічного управління Галичини у галузі використання тваринного світу була на низькому рівні. Встановлено, що найефективніше використання тваринного світу в Австро-Угорській імперії спостерігалось в Чехії,

Моравії, Сілезії, і на основі їхнього досвіду сформульовано пропозиції, які можуть бути актуальними в умовах сучасної України.

Позитивним є намагання Проціва Олега Романовича у дисертаційній роботі аргументовано довести, що доцільно використати досвід Галичини, коли суб'єктом ухвалення такого роду рішення був землевласник, який напряду був зацікавлений в отриманні дивідедів.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій, базуються на достатньому фактичному матеріалі і є достовірними, оскільки дисертантом для обґрунтування використано 1397 літературних джерел. У роботі використовується традиційний методологічний інструментарій суспільних наук, що включає широкий перелік філософських, загальнонаукових і спеціально-наукових методів та ґрунтується на принципах об'єктивності, всебічності, комплексності й історизму. Це все дозволило отримати висновки, що становлять наукову новизну та в сукупності вирішують важливу наукову проблему, яка полягає у розкритті генези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини, що дає змогу обґрунтувати теоретико-методологічні підходи з упровадження його кращих практик в Україні.

Дисертаційна робота Проціва Олега Романовича «Генеза публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини» побудована в класичному стилі, цілком відповідає основним вимогам ДАК МОН України щодо оформлення дисертацій.

Дисертація викладена на 710 сторінках друкованого тексту, з яких 465 сторінок – основний текст, включає 123 таблиці. Список літератури містить 1397 джерел, з яких – 1187 написані латиницею і 210 – кирилицею. Робота складається з вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаної літератури, додатків.

У «Вступі» дисертант всесторонньо обґрунтовує актуальність теми дисертації, її зв'язок з науковими програмами. Чітко сформульовані мета і завдання дослідження, наукова новизна та практичне значення роботи, дані про апробації отриманих результатів та публікації за темою дисертації.

Розділ «Історичні та теоретико-методологічні дослідження проблеми» викладений на 61 сторінці. Дисертант характеризує

методологічні підходи до вивчення публічного управління у сфері використання тваринного світу, виокремлюючи при цьому головні проблеми використання тваринного світу, історіографію та історико-філософське трактування «використання тваринного світу».

У розділі «Правове регулювання використання тваринного світу», який викладений на 112 сторінках, висвітлюються передумови формування правового регулювання у сфері використання тваринного світу, становлення правового регулювання використання тваринного світу у Галичині, особливості правового регулювання використання тваринного світу у Другій Речі Посполитій та під час воєнних конфліктів.

У третьому розділі «Державна політика у сфері використання тваринного світу», який викладений на 73 сторінках, розглядається вплив міжнародних організацій на формування регуляторних механізмів у сфері використання тваринного світу, роль політичних партій та громадських організацій у формуванні державної політики використання тваринного світу та формування гуманного ставлення до тваринного світу.

У розділі «Публічне управління у сфері використання тваринного світу», який викладений на 102 сторінках, розглядається організаційно-правові заходи регулювання процесу використання тваринного світу, вплив інформаційно-просвітницької діяльності органів публічного управління в галузі мисливства і рибальства, освітньо-наукові підходи до обґрунтування раціонального використання тваринного світу, критерії діяльності органів публічного управління у сфері використання тваринного світу.

В останньому, п'ятому розділі дисертації – «Формування цілісного демократичного впливу на використання тваринного світу», розглянуто тенденції та алгоритми розвитку правового регулювання та соціально-економічних відносин у сфері використання тваринного світу, узагальнено роль громадянського суспільства на вироблення політики у галузі використання тваринного світу та організаційно-правові заходи, які формують гуманістичне ставлення до тваринного світу.

3. Вірогідність одержаних результатів

Вірогідність наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації на здобуття наукового ступеню доктора наук з державного управління Проціва Олега Романовича пояснюється тим, що зібраний матеріал, структурований на засадах проблемно-

хронологічного підходу, стане вагомим підґрунтям для подальших історико-теоретичних досліджень щодо закономірностей, принципів і тенденцій розвитку публічного управління в історичному контексті, що дасть змогу збагатити теорію та практику використання природних ресурсів та використання тваринного світу, зокрема. У дослідженні забезпечується нова об'єктивна наукова інтерпретацію окремих історичних подій, низки історико-теоретичних фактів еволюції публічного управління у сфері використання тваринного світу в досліджуваний період; узагальнить й актуалізує досвід та ідеї публічного управління щодо тваринного світу з метою застосування їх в практиці розвитку галузі мисливства та рибальства.

Об'єктивність представленої роботи характеризується як великим спектром дослідження, так і великою кількістю використаної літератури досліджуваного періоду.

Дисертаційна робота має збалансовану структуру, яка дозволила автору об'єктивно викласти своє бачення щодо вирішення наукової проблеми, аргументувати отримані висновки і сформулювати пропозиції.

Методологія і методи дослідження, які застосовані здобувачем, не містять протиріч і відповідають поставленій проблемі. Вірогідність одержаних результатів підтверджується використанням традиційних методологічних інструментаріїв для суспільних наук: філософських, загально-наукових та спеціально-наукових.

4. Наукова новизна дослідження

Уперше проведено комплексне дослідження, яке полягає у розкритті наукової проблеми теорії державного управління, на основі вивчення генези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні.

Серед найбільш вагомих наукових положень дисертаційного дослідження Проціва О. Р. є те, що у роботі:

вперше: систематизовано історіографію державного управління у сфері використання тваринного світу досліджуваного періоду Галичини;

удосконалено: парадигму державного регулювання тваринного світу в Галичині;

дістало подальшого розвитку: визначення позитивних та негативних аспектів державної політики в організації мисливства і рибальства в означений історичний період розвитку Галичини.

5. Повнота викладення результатів дослідження в опублікованих працях

Основні положення та висновки дисертаційного дослідження викладені в авторській монографії, 10 монографіях, 22 статтях, опублікованих в наукових фахових виданнях України з державного управління, 20 – в інших фахових журналах, а також у 32-х випусках матеріалів наукових конференцій та інших заходів.

6. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту й оформлення дисертації та автореферату

1. У другому розділі «Правове регулювання використання тваринного світу», в окремому підрозділі «Особливості формування правового регулювання використання тваринного світу в періоди воєнних конфліктів» розглядається питання ведення мисливської та рибальської галузі під час воєнних конфліктів. Відомо, що певна територія Галичини переходила декілька раз під правління тієї чи іншої окупаційної влади. Доцільно в інформації про територіальну окупацію відповідних частин Галичини акцентувати увагу на особливості російської окупаційної влади.

2. У третьому розділі «Державна політика у сфері використання тваринного світу» розглядається питання впливу політичних партій та громадських організацій на формування державної політики у галузі використання тваринного світу. Логічно, що питання впливу політичних партій та громадських організацій окремо розглядаються в окремих підрозділах, так як члени партій та громадських організацій мають різні інтереси і відповідно різне бачення на розвиток галузі мисливства та рибальства. На нашу думку, ці особливості слід більше відобразити у висновках.

3. Додатки до дисертації мають 137 сторінок. Деякі із додатків не відображають змісту дисертації. На нашу думку, необхідно оптимізувати об'єм додатків.

4. В актуальності теми дається вірне визначення – «заінтересовані сторони». Наприклад: «Зокрема, потребує упорядкування історіографія досліджуваної проблеми, окреслення джерельної бази, виявлення стейкхолдерів (заінтересованих сторін)». Тоді як в тексті дисертації зустрічається інше

визначення – «зацікавлені». У суспільній науці дефініція «заінтересовані» на відміну від «зацікавлені» адекватніше відображає значення.

5. Територіальні межі дисертаційного дослідження охоплюють Галичину в складі Австрійської імперії та Австро-Угорської імперії, ЗУНР, Другої Речі Посполитої. На нашу думку, доцільніше було б ще й охопити період окупації Галичини фашистською Німеччиною під час Другої світової війни, що сприяло б більш повному об'єктивному виявленню закономірностей формування публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини.

7. Загальний висновок:

З огляду на актуальність, новизну та важливість одержаних автором наукових результатів, їх обґрунтованість і достовірність, а також теоретичну цінність сформульованих висновків, вважаю, що дисертаційна робота Проціва Олега Романовича «Гене́за публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини» є самостійним оригінальним завершеним науковим дослідженням, в якому вирішено актуальну наукову проблему теорії державного управління, яка полягає в розкритті генези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні.

На основі викладеного можна зробити висновок про те, що докторська дисертація Проціва Олега Романовича «Гене́за публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини» виконана за спеціальністю 25.00.01 – теорія та історія державного управління і може бути рекомендована для подальшого проходження до Спеціалізованої вченої ради за умови, що будуть виправлені зауваження і взяті до уваги поради та рекомендації.

Хоєцький Павло Богданович, д.с.-г.н., професор, професор кафедри, ДВНЗ Національний лісотехнічний університет України, спеціальність 06.03.03 [лісознавство](#) та [лісівництво](#), член спеціалізованої вченої ради Д35.072.02, фахівець-експерт:

1. Актуальність теми дисертації

В суспільній уяві мисливство постає як вид діяльності людини, пов'язаної з організацією одного з екстремальних видів відпочинку певної соціальної верстви населення. Насправді ж воно виконує значно вагомішу суспільну функцію, яка на загал полягає

у сприянні охороні навколишнього природного середовища, розвитку місцевих територій, формуванні сталого розвитку суспільства. Його основними завданнями є охорона, відтворення, регулювання популяції мисливських тварин і хижаків, надання послуг учасникам полювання, наповнення державного бюджету. Воно є учасником формування і розвитку суспільних відносин у процесі соціально-економічного, екологічного та рекреаційного розвитку країни.

В Україні організації та розвитку мисливства приділяється значна увага і підтримка з боку держави. Діяльність мисливського господарства регулюється законами, підзаконними актами, галузевими рішеннями та організаційними заходами, ведуться пошуки шляхів підвищення його ефективності.

Водночас, у мисливському господарстві України існує низка проблем функціонального, інституційного, організаційного спрямування, що негативно впливають на результати його діяльності, знижують рівень ефективності, призводять до збитковості. Зокрема, це – проблеми, пов'язані з користуванням мисливськими угіддями, охороною мисливських видів тварин, компетенцією мисливських органів, компетентністю посадових осіб, відшкодуванням збитків, завданих мисливськими тваринами, регулюванням допуску мисливців до права полювання, охороною мисливських угідь від незаконного полювання тощо.

Вирішення означених проблем потребує наукового підходу щодо пошуку шляхів удосконалення механізму регулювання мисливства в Україні, методологічних підходів щодо їх реалізації, вивчення, узагальнення та використання найкращого досвіду.

З огляду на це набувають вагомості наукові дослідження, пов'язані з теоретичним обґрунтуванням сутності мисливства як явища, а також з вивченням і адаптуванням історичного досвіду його організації та розвитку. Об'єктивною основою для цього може слугувати власний історичний досвід організації мисливства у періоди його розквіту, зокрема, досвід Галичини за часів Австро-Угорської імперії та Другої Речі Посполитої, який окрім бережливого ставлення суспільства до природних ресурсів та раціонального використання тваринного світу, характеризується ефективним державним регулюванням цією галуззю суспільного виробництва.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій, базуються на достатньому фактичному матеріалі і є достовірними. Дисертант для обґрунтування висновків застосував різні підходи. Так, методологічну основу роботи становлять загальнонаукові прийоми і спеціальні методи досліджень, що ґрунтуються на сучасних наукових засадах управлінської, історичної і споріднених із ними наук. При вирішенні завдань дослідження використовувались загальнонаукові і спеціальні методи. Основним із методів є системний аналіз. Використовуючи цей метод, автор розкрив структуру державного управління мисливством у Галичині, розглянуто систему ведення мисливства як цілісного комплексу пов'язаних між собою об'єктів управління та їх роль у веденні мисливського господарства. За допомогою формально-логічного методу узагальнив отриманий матеріал щодо особливостей функціонування мисливства за Австро-Угорської імперії і Другої Речі Посполитої. Метод зіставлення використаний для порівняльного аналізу організації мисливства сучасної України і Галичини кінця XIX – початку XX ст. За допомогою структурно-функціонального методу дослідження було вивчено вплив на мисливське законодавство Галичини звичаєвого права інших країн Австро-Угорської імперії та Європи. Статистичний метод застосовував для вивчення та дослідження кількісних аспектів та тенденцій змін при веденні мисливського господарства.

Дисертаційна робота Проціва Олега Романовича «Генеза публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини» побудована в класичному стилі, цілком відповідає основним вимогам ДАК МОН України щодо оформлення дисертацій.

Дисертація викладена на 710 сторінках друкованого тексту, з яких 465 сторінок – основний текст, включає 123 таблиці. Список літератури містить 1397 джерел, з яких – 1187 написані латиницею і 210 – кирилицею. Робота складається з вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаної літератури, додатків.

У публікаціях здійснено історичну реконструкцію та проведено комплексне дослідження щодо становлення і розвитку публічного управління використання тваринного світу Галичини кінця XVIII – початку XX століття. На основі наукової оцінки процесів публічного управління у галузі використання тваринного світу сформульовано низку положень.

Вірогідність одержаних результатів

Вірогідність наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації на здобуття наукового ступеню доктора наук з державного управління Проціва Олега Романовича пояснюється тим, що зібраний матеріал, структурований на засадах проблемно-хронологічного підходу, стане вагомим підґрунтям для подальших історико-теоретичних досліджень щодо закономірностей, принципів і тенденцій розвитку публічного управління в історичному контексті, що дасть змогу збагатити теорію та практику використання природних ресурсів та використання тваринного світу, зокрема. У дослідженні забезпечується нова об'єктивна наукова інтерпретація окремих історичних подій, низки історико-теоретичних фактів еволюції публічного управління у сфері використання тваринного світу в досліджуваній період; узагальнено й актуалізовано досвід та ідеї публічного управління щодо тваринного світу з метою застосування їх в практиці розвитку галузі мисливства та рибальства.

Об'єктивність проведеного дослідження підтверджується великим спектром методів дослідження, який використав автор, а саме: діалектичний, логічний, історичний, функціональний, хронологічний, історико-правовий, спостереження, статистичний, історико-структурний.

Вірогідність одержаних результатів, повнота їх викладу в опублікованих працях. Слід відзначити, що автор опрацював велику кількість наукових праць, а одержані результати досліджень повною мірою подано в численних публікаціях, серед яких – фахові видання та матеріали численних конференцій різного рівня: міжнародних, всеукраїнських, регіональних. Основні положення та результати дисертаційного дослідження викладено у 77 наукових публікаціях, з них – 5 монографій, 22 – у фахових виданнях із державного управління.

4. Наукова новизна дослідження

Зумовлена сукупністю поставлених завдань і способами їх розв'язання. Дисертаційна робота є першим науковим дослідженням питань державного регулювання діяльності мисливського господарства Галичини, що є актуальним для державного управління сучасної України.

З метою вирішення означеної наукової проблеми вперше на основі аналізу літературних джерел досліджуваного періоду подано низку нових історичних та теоретико-методологічних

положень, висновків та рекомендацій, наукова новизна яких полягає, зокрема, в тому, що:

вперше: системно проведено аналіз особливостей нормативно-правового регулювання в сфері використання тваринного світу Галичини, використовуючи нормативно-правові акти, статистичні дані, податкове законодавство;

удосконалено: знання щодо особливостей державного управління Галичини;

дістало подальшого розвитку: розуміння впливу державного управління в Галичині на стан використання тваринного світу в частині раціонального використання дичини.

5. Повнота викладення результатів дослідження в опублікованих працях

Основні положення та висновки дисертаційного дослідження викладені в авторській монографії, 10 монографіях, 22 статтях, опублікованих в наукових фахових виданнях України з державного управління, 20 – в інших фахових журналах, а також у 32-х випусках матеріалів наукових конференцій та інших заходів.

6. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту й оформлення дисертації та автореферату

1. У дисертаційній роботі лише побіжно заторкується вплив державного управління популяцією дичини в частині догляду та годівлі.

2. Порівняльний аналіз підходів публічного управління у галузі використання тваринного світу проведено лише з європейськими країнами, а вплив сусідньої Російської імперії не розглянуто.

3. Доцільно було б охорону та збереження тваринного світу виокремити в окремий розділ, хоча ці питання розглядаються в контексті правового регулювання, політичної, економічної, гуманітарної складової.

Водночас висловлені зауваження та пропозиції мають в основному рекомендаційний характер і не знижують загальної високої оцінки наукового дослідження, яке в межах визначених мети та завдань є цілісним, завершеним дослідженням актуальної теоретичної та практичної проблеми державного управління.

7. Загальний висновок:

Проведене вивчення та аналіз дисертаційної роботи Проціва О. Р. дає змогу зробити висновок, що за своїм змістом вона є завершеною науковою працею, в якій отримані нові науково обгрунтовані результати, що в сукупності вирішують конкретну

наукову проблему теорії державного управління, яка полягає в розкритті генези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні.

На основі викладеного можна зробити висновок про те, що докторська дисертація Проціва Олега Романовича «Генеза публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини» виконана за спеціальністю 25.00.01 – теорія та історія державного управління і може бути рекомендована для подальшого проходження до Спеціалізованої вченої ради за умови, що будуть виправлені зауваження і взяті до уваги поради та рекомендації.

Обговорення

Колосовська І. І., к.держ.упр., доцент, доцент кафедри державного управління:

Дисертація історичного спрямування є актуальною і відповідає напряму спеціальності «Теорія та історія державного управління». Однак для покращення роботи бажано: уточнити предмет дослідження. Необхідно доопрацювати новизну дослідження, де автор стверджує, що ним «визначено перспективи творчого використання історичного досвіду для вдосконалення сучасного публічного управління у сфері використання тваринного світу». Це формулювання є доволі декларативним. Необхідно звернути увагу на формулювання у новизні: «виявлено низку історичних документів Галичини та Другої Речі Посполитої, що суттєво розширили базу дослідження», слід конкретизувати висновки.

Підтримую думку експертів про те, що дана дисертація може бути рекомендована для подальшого проходження до Спеціалізованої вченої ради за умови, що будуть виправлені зауваження і взяті до уваги поради та рекомендації.

Красівський О. Я., д.і.н., професор, завідувач кафедри європейської інтеграції та права:

Автор проробив досить серйозну роботу, дослідивши широкий період публічного управління Галичини. Ознайомившись з авторефератом, в мене склалась думка, що робота відповідає вимогам МОН, але є деякі зауваження. Так, тема роботи сформована не коректно, так як офіційна назва Галичини була на наших землях з 1772 по 1918 роки, а пізніше – за правління

Другої Речі Посполитої, ця назва набула неофіційного застосування. Землі Галичини які зараз знаходяться на території Галичини, мали назву «Східна Галичина» (Львівська частина), а західна частина знаходилась біля Кракова. Тому тому роботи краще було б назвати з формулюванням використання: «тваринного світу в Українських Карпатах».

Для досягнення поставленої мети автор визначив, що потрібно вирішити таке завдання, як виявити особливості державного управління галуззю у порівнянні з іншими країнами Європи досліджуваного періоду. Пропозиція конкретизувати країни, які автор збирається порівнювати. Об'єктом дослідження є процес суспільно-владних відносин у сфері використання тваринного світу Галичини. Потрібно переомислити слово Галичина. У праці автор визначив територіальні межі дослідження. У історичних працях вказується, тоді як у дисертації з державного управління можливо й не потрібно визначати територіальні межі. Вказується, що «Територіальні межі дослідження охоплюють Галичину в складі Австрійської імперії та Австро-Угорської імперії, ЗУНР, Другої Речі Посполитої» варто розшифрувати ЗУНР. Вказуються *Хронологічні межі дослідження*: від входження Галичини до Австрійської імперії, урядування Другої Речі Посполитої (1772 – 1939 рр.). Якщо в історичних дисертаціях обов'язково вказувати, хронологічні межі, то з державного управління це під сумнівом. У авторефераті не вказується, які наукові джерела досліджував автор.

- здійснено цілісний науковий аналіз особливостей нормативно-правового регулювання в сфері використання тваринного світу Галичини і на основі нормативно-правових актів, статистичних даних, податкового законодавства виявлено особливості впливу на галузь воєнних конфліктів. Некоректно сформульовано: особливості впливу на галузь воєнних конфліктів.

Некоректно визначено формулювання удосконалено: «парадигму правового регулювання тваринного світу в Галичині в контексті національних, релігійних, культурних впливів, які полягають у відстоюванні власних інтересів із застосуванням тиску на політичні процеси через політичні партії та громадські організації».

У розділі *набули подальшого розвитку* необхідно уточнити формулювання: наповнення джерельної бази, яка висвітлює публічне управління Галичини, що дало змогу простежити особливості нормативно-правового регулювання публічного управління в сфері використання тваринного світу (закони,

патенти, накази австрійських міністерств, ухвали Галицького сейму, магістратів тощо), які безпосередньо впливали на розвиток досліджуваного феномену. Хіба автор наповнив самостійно джерельну базу?

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що в дослідженні на основі історичного досвіду запропоновані практичні рекомендації для певних напрямів використання тваринного світу, які в комплексі дають змогу розв'язати методологічну проблему. Необхідно визначити яку методологічну проблему?

По змісту викладено дуже багато цікавого матеріалу і висновки відповідають заявленій меті дослідження. Тому я приєднуюсь до думки експертів про те, що дана дисертація може бути рекомендована для подальшого проходження до Спеціалізованої вченої ради за умови, що будуть виправлені зауваження і взяті до уваги поради та рекомендації.

Ліпенцев А. В. кандидат економічних наук, доцент, заступник директора з наукової роботи ЛРІДУ:

Приєднуюсь до думки попередніх доповідачів та експертів та вважаю, що дана дисертація може бути рекомендована для подальшого проходження до Спеціалізованої вченої ради за умови, що будуть виправлені зауваження і взяті до уваги поради та рекомендації. Але вважаю за необхідне звернути увагу на окремі зауваження:

1. Назву доцільно сформулювати так, щоб були зрозумілими статус Галичини, хронологічні рамки дослідження, обсяг предмета (мисливство та рибальство чи й всі складові використання тваринного світу, оскільки у тексті мова йде переважно про мисливство та рибальство).

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами полягає лише в участі в НДР 2020 р. (ДРН№0120U101169), де автором здійснено аналіз діяльності громадських мисливських і рибальських організацій щодо їх впливу на публічне управління Галичини та обґрунтовано можливі шляхи його адаптування в Україні, що замало докторського дослідження.

3. Потребує редагування формулювання мети дослідження, зокрема в частині відображення хронологічних рамок досліджуваного предмету і статусу Галичини.

4. У Завданнях:

- 1-ше і 2-ге за змістом майже тотожні: «узагальнити історіографію проблеми» та «окреслити джерельну базу дослідження». Тому доцільно сформулювати це одним завданням.

- формулювання інших завдань доцільно зробити таким чином щоб було зрозумілим часові, предметні, суб'єктні характеристики (деталі подані в додатку).

5. У визначенні об'єкта варто конкретизувати об'єкт власне цього дослідження шляхом зазначення часових і просторових характеристик.

6. Предмет дослідження також варто уточнити та узгодити із назвою роботи.

7. Методи дослідження варто було б подати більш деталізовано.

8. *Наукова новизна отриманих результатів уперше:*

- (1) варто відредагувати, оскільки формулюванню властиве некоректне використання термінів, невизначеність у часі та політичних реаліях.

- (2-4) також варто відредагувати шляхом уточнення та конкретизації окремих положень.

Формулювання позицій *Удосконалено* (1-2) та *Набули подальшого розвитку* (1-4) також потребують наукового та літературного редагування.

9. Висновки:

- У формулюванні загального висновку текстове співпадіння з Науковою новизною отриманих результатів: «...в розкритті ґенези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні».

- Висновок 1 («Узагальнено історіографію проблеми...») і 2 («Окреслено джерельну базу дослідження...»), як і відповідні завдання можливо потребують об'єднання.

- У формулюванні висновків варто було б зробити більший акцент на теоретико-методологічному аспекті наукового дискурсу.

10. Список використаних джерел (у дисертації «літератури») налічує 1397 найменувань, із них іноземних – 1187. Однак, найменування дублюються (напр., 577-579 та ін.), а що більш значиміше – датуються до 1939 р. А тому виникає питання: автор досліджував наукові дискурси західних вчених щодо проблем, які є предметом його дослідження.

Пасічник В. М., д.держ.упр., доцент, професор кафедри європейської інтеграції та права:

Дисертація здобувача відповідає паспорту спеціальності «Історія та теорія державного управління». Актуальність роботи полягає в розкритті історичного аспекту публічного управління, так як Україна намагається інтегруватись у Європу, а Галичина фактично була колись у Європі, європейському дискурсі. Досвід публічного управління Галичини є цікавим для України. Здобувач правильно зауважив, що після 1939 року природні ресурси, в тому числі й тваринний світ, були усупільнені державою, тобто, ставали нічийним. На даний час політика держави зосереджується на переході до приватної власності в економіці, тому власне цей аспект дослідження актуалізує напрям дослідження. Робота, яка подана здобувачем, заслуговує на увагу та підтримку. Зміст роботи відповідає темі дисертації. Об'єкт дослідження слід доопрацювати. Необхідно істотно переробити новизну дослідження. Недоліком є те що, не висвітлюється публічне управління Західноукраїнської Народної республіки. Необхідно доопрацювати висновки, так як вони містять описовий стиль, повинні мати узагальнюючі дані. Доопрацювати стилістику викладу матеріалу.

Підтримую думку експертів про те, що дана дисертація може бути рекомендована для подальшого проходження до Спеціалізованої вченої ради за умови, що будуть виправлені зауваження і взяті до уваги поради та рекомендації.

Калашник Н. С., д.держ.упр., доцент, професор кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування:

Робота Проціва О. Р. спричинила велику дискусію і це добре, так як нас, як науковців, дискусія над роботою спонукає подумати, пошукати. Науковий процес йде і тому потрібно подякувати докторантові. Зауваження: забагато фактичного матеріалу, який потрібно відсікти. Потрібно звернути увагу, що документи з історіографії не входять у часові рамки дослідження, зокрема Литовський статут, але це питання є дискусійне. Аргументація того, що досвід Галичини у зв'язку з приватизацією землі є актуальним на даний час є лише частково виправданим, так як природозаповідний фонд, ліси не приватизовуються. Роботу необхідно прив'язати до реалій сучасності, а особливо щодо права власності на об'єкти тваринного світу. Доцільно також провести аналогії щодо ролі органів місцевого самоврядування Галичини та України у політиці використання тваринного світу. В цілому

робота стимулює, щоб заглибитись у цю сферу публічного управління, подивитись, як вона розвивається, робота є дискусійною і виконує свою місію для стимулювання наукового розвитку, але потрібно вчитати текст.

Буник М. З. Зауваження: Забагато фактологічного матеріалу і замало методології. Зауважив, що «Гіпотеза дослідження» базується на припущенні, тоді як гіпотеза і є припущенням. Не погоджуюсь з визначенням, що «ліберальний політичний режим Другої Речі», що на нашу думку, не відповідає дійсності. Загалом у дисертації багато цікавого фактологічного матеріалу.

Панфілова Т. О., д.і.н., доцент, професор кафедри європейської інтеграції та права:

Тема дисертації є досить цікавою. Працюючи в інституті історії НАН, я мала змогу працювати над темою «Історія українського селянства». Інститут випустив дев'ятитомник, який узагальнює проблему, що обрав дисертант. Можу засвідчити, що назбирати матеріал на цю тему є надзвичайно важко, тому логічно, що автор використав публіцистику досліджуваного періоду. Пропоную ознайомитися з дев'ятитомником «Історія українського селянства», виданим десять років тому Академіє наук України, в якій також розглядаються питання публічного управління використання тваринного світу. Наукових праць на тему, яку представив дисертант, до цього часу не бачила і розумію, яка це важка та кропітка праця, але потрібне оформлення та редагування.

Рекомендую роботу Проціва О. Р. для подальшого проходження до Спеціалізованої вченої ради за умови, що будуть виправлені зауваження і взяті до уваги поради та рекомендації.

Проців О. Р.: дякую за висловлені зауваження та пропозиції. Зупинився на визначення територіальних меж Галичини, вказуючи, що дійсно у Другій Речі Посполитій влада не вживала слово Галичина, а східну територію Галичини визначали, як Малопольща. Зауважив, що на зазначених територіях Другої речі Посполитої закони про мисливство та рибальство Галичини діяли ще майже десять років після Першої світової війни.

О.Р. Проців: заключне слово: Шановні учасники онлайн засідання!

Дозвольте подякувати всім Вам за роботу, яка ускладнилася через пандемію, та під час якої Ви висловили конструктивні та слушні зауваження. Велика подяка науковому консультанту Ігорю

Дроботу, експертам, та окремо науковому відділу за відмінну організацію та технічну підтримку.

УХВАЛИЛИ:

Дисертація Проціва Олега Романовича на тему “Генеза публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини” на здобуття наукового ступеня доктора наук – кваліфікаційна наукова праця обсягом основного тексту 17 авторських аркушів, оформлених відповідно до державного стандарту.

Актуальність теми та її зв'язок із планами науково-дослідних робіт.

Актуальність теми. Вагомим завданням сучасного державотворення є підвищення якості управління розвитком суспільних відносин. Україна конституційно задекларувавши наміри будувати демократичну, правову, соціальну державу – докладає значних зусиль у питаннях удосконалення управлінської складової з урегулювання соціально-економічних, політичних, організаційно-правових відносин. В країні триває реформа державного управління та місцевого самоврядування, відбувається становлення нового для України управління суспільними процесами – публічного управління. Воно охоплює широке коло інтересів у виробничій, соціальній та гуманітарній сферах. Суб'єктами його здійснення виступають держава, територіальна громада, громадські інституції, асоціації бізнесу тощо. Однак в новітній період розвитку воно не набуло ще належної вагомості в упорядкуванні суспільних процесів, не стало рушійною силою перетворень в галузях економіки країни. Однією з таких сфер є сфера використання тваринного світу – сфера, яка упродовж новітньої історії України та й у радянський період була і залишається збитковою.

Недосконала законодавча база, дефіцит кваліфікованих спеціалістів, проблеми їх підготовки, корупційні діяння посадових осіб, розквіт браконьєрства, зростання кількості шкідливих хижаків порушує екологічну рівновагу у дикій природі, спотворює відносини між людиною і тваринним світом, негативно впливає на розвиток галузі в цілому.

З огляду на це й у контексті здійснення в Україні адміністративної реформи набувають вагомості дослідження теоретичних засад становлення та розвитку публічного управління як системного суспільного явища на загал та як засобу

впливу на розвиток означеної галузі зокрема. Результати такого дослідження будуть більш об'єктивними, якщо обґрунтовані теоретичні засади функціонування досліджуваного явища матимуть підтвердження історичним досвідом. В дисертаційній роботі проведено дослідження досвіду організації та здійснення публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини, де навіть за обмеженої державної суб'єктності означена галузь залишалась рентабельною.

Водночас, незважаючи на активні наукові пошуки щодо загальних категорій, принципів, форм та методів здійснення публічного управління, комплексне наукове дослідження його функціонування у сфері використання тваринного світу в межах науки державного управління не здійснено. Зокрема, потребує упорядкування історіографія досліджуваної проблеми, окреслення джерельної бази, виявлення стейкхолдерів (заінтересованих сторін) у сфері використання тваринного світу та з'ясування міри їх впливу на розвиток означеної галузі, оцінка особливостей публічного управління Галичини у порівнянні з іншими суб'єктами Австро – Угорської імперії, встановлення соціально-економічної основи розвитку галузі використання тваринного світу, вивчення нормативно-правового забезпечення публічного управління досліджуваною галуззю, з'ясування чинників формування і реалізації державної політики у сфері використання тваринного світу, обґрунтування підходів щодо запровадження кращих практик організації та здійснення публічного управління у сфері використання тваринного світу в Галичині до умов України, що в комплексі дасть змогу розв'язати наукову проблему, яка полягає у розкритті генези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні.

Зазначене зумовило актуальність цього дослідження, що вплинуло на вибір його мети, формування завдань і гіпотези.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України.

Наукові дослідження за темою дисертації здійснювались в межах науково-дослідної роботи Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України: «Діяльність

громадських організацій національних меншин як чинник регіонального розвитку та консолідації» (державний реєстраційний номер 0120U101169), де автором здійснено аналіз діяльності громадських мисливських та рибальських організацій щодо їх впливу на публічне управління Галичини та обґрунтовано можливі шляхи його адаптування в Україні.

Формулювання наукової проблеми (завдання), нове вирішення якої(-го) отримано в дисертації.

У дисертації вирішена наукова проблема теорії державного управління, яка полягає в розкритті генези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні. Отримані результати дослідження підтверджують покладену в його основу гіпотезу, свідчать про те, що поставлені завдання виконані, мета досягнута. Підсумки дослідження дають змогу визначити шляхи подальшого розвитку публічного управління у сфері використання тваринного світу в Україні, а також зробити такі висновки.

Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна.

Наукова новизна одержаних результатів :
уперше:

- в науці державне управління, здійснено дослідження з організації, функціонування і розвитку публічного управління у сфері використання тваринного світу на прикладі історичного досвіду Галичини, що може слугувати науковим аргументом та організаційно-правовою підставою для удосконалення системи публічного управління в означеній сфері людської діяльності в умовах сучасного державотворення України;

- на основі цілісного аналізу наукових джерел та історичних документів нормативно-правового регулювання у сфері використання тваринного світу Галичини за період з 1772 р. по 1939 р., здійснено теоретичну реконструкцію моделі публічного управління в досліджуваній сфері вказаного періоду, що мала значний демократичний потенціал в частині прав власності на тваринний світ, забезпечувала достатньо ефективний рівень природокористування оскільки використання приватної власності є ефективнішим ніж суспільної та обґрунтовано можливості творчого використання виявленого історичного досвіду для

вдосконалення сучасного публічного управління в досліджуваній сфері;

- розкрито загальну детермінованість державно-управлінських рішень щодо використання тваринного світу Галичини інституційною заданістю держави впливати на власників щодо невиснажливого використання тваринного світу та об'єктивними суспільними потребами, що встановлена відповідністю запроваджуваних нормативно-правових актів, зокрема норм податкового законодавства, регулюючих приписів щодо методів та знарядь добування продуктів тваринного світу, реальному економічному стану суспільства, тогочасним традиціям і обставинам природокористування, а також наявністю чи відсутністю воєнних конфліктів. У цьому контексті виявлена важлива роль громадських організацій як чинників публічного управління та форми і методи їх впливу на державну політику природокористування, що не втратило актуальності для обґрунтування теоретичних та методологічних підходів упровадження кращих практик в сучасній Україні;

- упорядковано історіографію публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини за досліджуваний історичний період (1772-1939 рр.), яка полягає у виявленні, вивченні, аналізі наукових джерел та групуванні їх за напрямками функціонування предмету дослідження, що дало змогу сформулювати складові загальної наукової концепції дисертаційного дослідження щодо організації і розвитку публічного управління Галичини у сфері використання тваринного світу;

- виявлено низку історичних документів Галичини та Другої Речі Посполитої, що суттєво розширили базу дослідження, зокрема: Патенти від 13.06.1786 та 7 березня 1849 року, Мисливські закони від 30 січня 1875 р., 1897 р., 10 квітня 1910 р., 3 грудня 1927 року, Закони про риболовлю 1885 р., від 31 жовтня 1887 року, від 7 березня 1932 р., що дало можливість суттєво розширити аналітико-інформаційну базу дослідження й об'єктивізувати його результати щодо розвитку публічного управління Галичини у сфері використання тваринним світом;

- здійснено цілісний науковий аналіз особливостей нормативно-правового регулювання в сфері використання тваринного світу Галичини і на основі нормативно-правових актів, статистичних даних, податкового законодавства виявлено особливості впливу на галузь під час воєнних конфліктів, методів та знарядь добування тваринного світу, інституційної складової, що дозволило виявити причинно-наслідкову залежність між

об'єктивними суспільними потребами і їх вирішенням органами державної влади при обґрунтуванні теоретичних та методологічних підходів упровадження кращих практик в Україні;

- визначено перспективи творчого використання історичного досвіду для вдосконалення сучасного публічного управління у сфері використання тваринного світу.

удосконалено:

- розуміння участі громадських організацій в публічному управлінні в сфері використання тваринного світу та встановлено провідні інституції їх реалізації (Галицьке мисливське товариство, Крайове рибальське товариство, Малопольське мисливське товариство, різноманітні рибальські товариства, товариства охорони тварин, діяльність філій товариств на місцях, з'їзди мисливських товариств, мисливців);

- трактування правового регулювання тваринного світу в Галичині в контексті національних, релігійних, культурних впливів, які полягають на відстоюванні власних інтересів із застосуванням тиску на політичні процеси через політичні партії та громадські організації;

набули подальшого розвитку:

- висвітлення джерельної база наукового дослідження публічного управління Галичини (закони, патенти, накази австрійських міністерств, ухвали Галицького сейму, магістратів тощо) як основа формування принципів його організації та традицій здійснення, що дало змогу виявити особливості і встановити закономірності формування нормативно-правового забезпечення у сфері використання тваринного світу;

- розкриття форм співробітництва Галичини з іншими територіями Австро-Угорської імперії та країнами Європи в організації публічного управління щодо охорони та використання тваринного світу, експортно-імпортних торгівельних операцій, що дало змогу виявити шляхи інтеграції публічного управління Галичини до стандартів європейського господарювання

- висвітлення систем впливу публічного управління в Галичині на соціально-економічний стан використання тваринного світу в частині раціонального використання дичини, відшкодування збитків, завданих мисливськими видами тварин сільськогосподарським виробникам, оплати власникам землі за сервітутне право на ведення мисливського господарства та полювання, що дозволило визначити чинники обґрунтування методологічних підходів упровадження кращих практик в Україні;

- розкриття позитивних та негативних аспектів формування

та здійснення державної політики в організації мисливства і рибальства в означений історичний період розвитку Галичини;

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків, рекомендацій, які захищаються.

Дисертаційне дослідження є самостійною науковою працею і містить особисто отримані автором нові результати у галузі науки державного управління, що в сукупності розв'язують важливу наукову проблему, яка полягає у розкритті ґенези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні.

Наукове значення роботи. Незважаючи на активні наукові пошуки щодо загальних категорій, принципів, форм та методів здійснення публічного управління, комплексне наукове дослідження його функціонування у сфері використання тваринного світу в межах науки державного управління не здійснено. Зокрема, потребує упорядкування історіографія досліджуваної проблеми, окреслення джерельної бази, виявлення стейкхолдерів (заінтересованих сторін) у сфері використання тваринного світу та з'ясування міри їх впливу на розвиток означеної галузі, оцінка особливостей публічного управління Галичини у порівнянні з іншими суб'єктами Австро – Угорської імперії, встановлення соціально-економічної основи розвитку галузі використання тваринного світу, вивчення нормативно-правового забезпечення публічного управління досліджуваною галуззю, з'ясування чинників формування і реалізації державної політики у сфері використання тваринного світу, обґрунтування підходів щодо запровадження кращих практик організації та здійснення публічного управління у сфері використання тваринного світу в Галичині до умов України, що в комплексі дасть змогу розв'язати наукову проблему, яка полягає у розкритті ґенези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини та обґрунтуванні теоретико-методологічних підходів з упровадження його кращих практик в Україні.

Практичне значення роботи полягає в тому, що в дослідженні на основі історичного досвіду запропоновані практичні рекомендації для певних напрямів використання тваринного світу, які в комплексі дають змогу розв'язати методологічну проблему, яка полягає у встановленні ґенези публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини. Це робить їх придатними для застосування у практиці

державного будівництва та здійсненні публічного управління галуззю мисливства та рибальства в Україні.

Використання результатів роботи.

Окремі результати та положення дисертаційного дослідження вже використано в практичній діяльності: При здійсненні викладацької діяльності (довідка Українського центру підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів лісового господарства від 06.10. 2020 року), при виконанні звіту на тему «Оцінка заходів з управління видом – ведмідь бурий – на локальному виді» на замовлення Міжнародної організації Всесвітнього фонду природи WWF-Україна (довідка від 02.10.2020 року № 135/2020).

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора.

Основні положення та висновки дисертаційного дослідження викладені в авторській монографії, 10 монографіях, 22 статтях, опублікованих в наукових фахових виданнях України з державного управління, 20 – в інших фахових журналах, а також у 32-х випусках матеріалів наукових конференцій та інших заходів.

А. В яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Проців О.Р. Мисливське господарство та полювання на пернатих у Галичині в XIX – на початку XX ст. [Текст] : монографія // Івано-Франківськ, ФОЛІАНТ, 2017 – 320 с.

2. Проців О.Р. Рибальство Галичини XVI – початку XX ст. : історіографія та джерела / Івано-Франківськ, Фоліант, 2017 – 248 с.

3. Проців О.Р. Історія мисливської зброярської галузі Галичини середини XIX – початку XX століття / Івано-Франківськ, Фоліант, 2017 – 186 с.

4. Проців О. Р. Ловецтво Львова середини XIX – першої третини XX ст. [Текст] : монографія // Івано-Франківськ, Фоліант, 2018 – 476 с.

5. Проців О. Р. Генеза публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини [Текст] : монографія / О. Р. Проців. – Івано-Франківськ, Лілея- НВ, 2019. – 578 с. – ISBN 978-966-668-494-6.

6. Проців О.Р. Експорт рибної продукції Галичини кінця XIX – початку XX ст.: адміністративний, економічний аспекти // Публічне управління та митне адміністрування : наук. зб. / Ун-т митної справи та фінансів. – Дніпропетровськ: Вид-во Ун-ту митної справи та фінансів, 2015 р. – № 2 (13). – С. 28-36.

7. Проців О.Р. Особливість державного управління галузі мисливства у Галичині під час воєнних конфліктів // Науковий

вісник Академії муніципального управління. Серія : Управління : зб. наук. пр. / Акад. муніципал. упр. – Київ, 2016. – № 2. – С. 85-94.

8. Проців О. Р. Історико-правовий аналіз державного управління при використанні отруйних речовин у мисливському господарстві Галичини кінця XIX – початку XX ст.ст. // Вісник Національного університету цивільного захисту України : зб. наук. пр. – Х. : Вид-во НУЦЗУ, 2016. – Вип. 2 (5). – С. 47-54. – (Серія "Державне управління").

9. Проців О.Р. Державне управління сектору мисливського господарства у Львівському воєводстві (1920-1939р.р.) // Право та державне управління : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т, Запоріж. торг.-пром. палата. – Запоріжжя: Класич. приват. ун-т, 2016. – Вип. 3 (24). – С. 9-15.

10. Проців О.Р. Особливості права власності на пернату дичину у Галичині та її вплив на державне управління при організації полювань / Олег Проців / Наукові розвідки з державного та муніципального управління : збірник наукових праць Академії муніципального управління. – 2016. – № 2. – С. 99-106.

11. Проців О. Р. Імпорт рибної продукції Галичини кінця XIX – початку XX ст.: адміністративний, економічний аспекти // Публічне управління та митне адміністрування : наук. зб. / Ун-т митної справи та фінансів. – Дніпропетровськ: Вид-во Ун-ту митної справи та фінансів, 2016 р. – № 1 (14). – С. 7-15.

12. Проців О.Р. Забезпечення права власності на мисливські види тварин у Галичині в 1875 – 1939 рр. // *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України* : зб. наук. пр. — № 6. — 2016. – С. 11-16.

13. Проців О.Р. Вплив громадських організацій на торгівлю дичиною у Галичині кінця XIX – початку XX ст. // Наукові праці: науково-методичний журнал. – Вип. 269. Т. 281. Державне управління. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2016. – С. 18-23.

14. Проців О.Р. Державне регулювання права власності на дичину у Галичині XIX –початку XX ст.: політико-національний аспект // *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України* : зб. наук. пр. — № 1. — 2017. – С. 165-172.

15. Проців О.Р. Роль Краківського товариства охорони тварин у межах здійснення державно-правового забезпечення сфери розвитку мисливства та рибальства Галичини кінця XIX ст. // *Вісник НУЦЗУ (Серія «Державне управління»)*. – 2017. – Вип. 1. (6). – С. 49-59.

16. Проців О.Р. Вплив правового механізму регулювання власності на мисливські види тварин на організацію мисливства у Європі Х-ХХ ст. Публічне управління та митне адміністрування : наук. зб. / Ун-т митної справи та фінансів. – Дніпропетровськ: Вид-во Ун-ту митної справи та фінансів, 2016 р. – № 2 (15). – С. 35-41.

17. Проців О. Р. Особливості впливу Крайового рибальського товариства у Кракові на державне управління рибальської галузі у Галичині кінця ХІХ – початку ХХ століття // Наукові праці: науково-методичний журнал. – Вип. 278. Т. 290. Державне управління. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2017. – С. 114-119.

18. Проців О.Р. Державне регулювання права користування мисливськими угіддями у країнах Європи у ХІХ ст. : історико-теоретичний аспект // *Інвестиції: практика та досвід* : наук.-практ. журн. / Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили – Київ: 2017. – № 13. – С. 82-87.

19. Публічне управління сектором мисливського та рибальського господарства у місті Кракові та Краківському повіті середини ХІХ – початку ХХ ст. // *Інвестиції: практика та досвід* : наук.-практ. журн. / Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили – Київ: 2017. – № 14. – С. 87-92.

20. Проців О.Р. Державне регулювання права користування мисливськими угіддями у Галичині ХVІ – кінця ХІХ ст.: історико-теоретичний аспект // Публічне урядування : збірник. — № 4 (9) — вересень 2017. — Київ : ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2017. — С. 161-173.

21. Проців О.Р. Організація рибальського господарства у Східній Галичині на початку ХХ ст.: політико-етнічний аспект // *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України* : зб. наук. пр. — № 3. — 2017. – С. 84-90.

22. Проців О.Р. Вплив корупції на державне управління галуззю мисливського господарства Галичини кінця ХІХ – початку ХХ ст. // *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України* : зб. наук. пр. — № 5. — 2017. – С. 139-143.

23. Проців О.Р. Військова складова в публічному управлінні мисливським господарством Галичини початку ХХ ст. // Публічне урядування : збірник. — № 5 (10) — грудень 2017. — Київ : ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2017. — С. 208-217.

24. Проців О.Р. Державне управління торгівлею продукцією мисливства під час Першої світової війни // *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України* : зб. наук. пр. — № 6. — 2017. – С. 167-172.

25. Проців О.Р. Вплив податкової політики влади Галичини середини XIX початку XX століття на мисливське та рибальське господарство // *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України* : зб. наук. пр. — № 1. — 2018. — С. 87-94.

26. Проців О.Р. Державне регулювання добування лисиці у Галичині XVI — початку XX ст.: історичний аспект // *Публічне урядування* : збірник. — № 1 (11) — січень 2018. — Київ : ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2018. — С. 217-226.

27. Дробот І. О. Проців О.Р. Державне управління у сфері торгівлі мисливською та рибальською продукцією у Галичині XIX — початку XX ст.: ветеринарний аспект // *Публічне управління та регіональний розвиток* — 2018. № 1. — С. 98-111. (*Особистий внесок: обґрунтовано підходи до концептуалізації побудови ефективного публічного управління торгівлею тваринним світом, враховуючи історичні особливості*)

Б. Які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

28. Проців О.Р., Карабчук Д.Ю. Вплив програми FLEG-II на розвиток мисливської галузі України [Текст] : матер. наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (15 квітня 2016 р., м. Львів) / за наук. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2016. — С. 196-199. — ISBN 978-617-644-031-4.

29. Проців О.Р. Діяльність Луцького осередку Польської спілки мисливських товариств (1920-1939 рр.) [Текст]: матер. V Всеукраїнських політологічних читань імені професора Богдана Яроша: зб. наук. пр. / за заг. ред. В. І. Бортнікова, Я. Б. Яроша. — Луцьк : Вежа-Друк, 2016. — С. 194-206.

30. Проців О.Р. Нормативно-правове забезпечення організації мисливства Галичини кінця XVIII — середини XIX століття // *Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень* : матеріали Третьої міжнар. наук.-практ. конф. (13-14 трав. 2016 р., смт Путила — м. Чернівці, Україна) / наук. ред. І. В. Скільський, А. В. Юзик ; М-во екології та природ. ресурсів України, Нац. природ. парк «Черемоський» та ін. — Чернівці : Друк Арт, 2016. — С. 300-303.

31. Проців О.Р. Казимир Водзіцький — орнітолог, мисливець, громадський діяч // *Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень* : матеріали Третьої міжнар. наук.-практ. конф. (13-14 трав. 2016 р., смт Путила — м. Чернівці, Україна) / наук. ред. І. В. Скільський, А. В. Юзик ; М-во екології та природ.

ресурсів України, Нац. природ. парк «Черемоський» та ін. – Чернівці : Друк Арт, 2016. – С. 223-226.

32. Проців О. Р. Державне регулювання профілактики та лікування сказу у мисливському господарстві Галичини середини XIX – початку XX століття // Актуальні питання публічного та приватного права: наукове періодичне видання. – 2015. – № 2 (10). – С. 71-76.

33. Проців О. Р. Організація транспортування дичини та риби поштою у Галичині кінця XIX – початку XX ст. [Text]: матер. Десятої міжнародної наукової конференції (27-28 жовтня 2016 р., Дніпро) / за наук. ред. академіка НАН України Смолія В.А., проф. Ченцова В.В. – Дніпропетровськ: Університет митної справи та фінансів – С. 67-70.

34. Проців О. Р. Організація торгівлі дичиною та рибою у Галичині кінця XIX – початку XX ст. у святкові дні [Text]: матер. Десятої міжнародної наукової конференції (27-28 жовтня 2016 р., Дніпро) / за наук. ред. академіка НАН України Смолія В.А., проф. Ченцова В.В. – Дніпропетровськ: Університет митної справи та фінансів – С. 66-67.

35. Проців О. Р. З історії мисливства та рибальства у Ворохті кінця XIX – першої третини XX ст. Етнокультурна спадщина Прикарпаття. «Етнокультурна спадщина Прикарпаття (на пошану Михайла Паньківа з нагоди його 75річчя)» (м. Івано_Франківськ, 4 грудня 2016 року)/ Науковий редактор А. Королько. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2014. – С. 165-180.

36. Проців О. Р. Організація рибальської справи на Дністрі кінця XIX – початку XX ст [Text] Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень: матеріали Четвертої міжнар. наук.-практ. конф. (28–29 квіт. 2017 р., смт Путила, Чернівецька обл., Україна) / наук. ред. І. В. Скільський, А. В. Юзик; М-во екології та природ. ресурсів України, Нац. природ. парк «Черемоський» та ін. – Чернівці : Друк Арт, 2017. – С. 161-163.

37. Проців О. Р. Діяльність громадських мисливських організацій та господарств у Снятинському повіті в кінці XIX-30-Х рр. XX ст. /Олег Проців// Снятин (Краєзнавчий і літературно-мистецький журнал). – 2016. – № 13 (27). – С. 66-79.

38. Проців О. Р. Організація мисливського та рибальського господарства у Коломийському повіті кінця XIX – початку XX ст. // Український феномен Гуцульщини: національний та Європейський контексти. Матеріали XXI Міжнародної наукової конференції в рамках XXIV Міжнародного гуцульського фестивалю (м. Коломия, 11 серпня 2017 року) – Коломия : Вік. 2017. С. – 225-230.

39. Проців О. Р. Концесія у лісовому та мисливському господарстві: можливості, ризики, інтереси // Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції 12-13 жовтня 2017р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2017. – 28-31.

40. Проців О. Р. Реклама ветеринарних препаратів для лікування собак у Галичині кінця XIX – початку XX ст. [Text]: матер. Одинадцятій міжнародної наукової конференції (26-27 жовтня 2017 р., Дніпро) / за наук. ред. академіка НАН України Смолія В.А., проф. Ченцова В.В. – Дніпропетровськ: Університет митної справи та фінансів – С. 77-79.

41. Проців О. Р. Військові та мисливство - історія та сучасність // Правові системи суспільства: сучасні проблеми та перспективи розвитку: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 17-18 листопада 2017 р. – Львів : Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2017. – С.18-21.

42. Проців О. Р. Законодавче забезпечення та правозастосування при полюванні з використанням капканів у Галичині XVI – початку XX ст. // Правові системи суспільства: сучасні проблеми та перспективи розвитку: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 17-18 листопада 2017 р. – Львів : Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2017. – С. 21-24.

43. Проців О.Р. Особливості організації сектору мисливського господарства Івано-Франківської області // Ефективне функціонування екологічно стабільних територій у контексті стратегії стійкого розвитку: агроекологічний, соціальний та економічний аспекти : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. (Полтава, 28 груд. 2017). – Полтава : ПДАА, 2017. – С. 91-94.

44. Проців О. Р. Проблеми публічного управління галуззю мисливського господарства: методологічний аспект / Олег Проців // Проблеми розвитку публічного управління в Україні [Текст] : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. уч., 12-13 квіт. 2018 р. / за наук. ред. чл.кор.НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. — Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2018. – С. 67 – 71.

45. Проців О.Р. З історії мисливства у Гриняві // Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень :матеріали П'ятої міжнар. наук.-практ. конф. (19 квітня 2018 р., м. Чернівці, Україна) / наук. ред. І.І. Чорней, І. В. Скільський, А. В. Юзик ; М-во

екології та природ. ресурсів України, Нац. природ. парк «Черемоський» та ін. – Чернівці : Друк Арт, 2018. – С. 144-146.

46. Проців О.Р. Історичний досвід організації розведення дичини на прикладі вольєра «Пилявин» графа Й. Потоцького // Передумови та перспективи раціонального використання природно-ресурсного потенціалу : матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (Полтава, 28 трав. 2018). – Полтава : ПДАА, 2018. – С. 135-138.

47. Проців О. Р. Проблеми та перспективи публічного управління галузі мисливського господарства // Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції 24 листопада 2017 р. / за ред. В. М. Огаренка, О. В. Покатаєвої та ін. Запоріжжя : КПУ, 2017. С. 209-212.

48. Проців О.Р. Роль громадських організацій Галичини середини XIX- початку XX ст. у збереженні фауни Гуцульщини // Гуцульщина – XXI сторіччя: проблеми та перспективи збереження гірської природи та етнічної культури в гуцульському регіоні Українських Карпат в умовах глобалізації Матеріали науково-практичної конференції, що відбулася у рамках XXV Міжнародного гуцульського фестивалю (м. Яремче, 27 липня 2018 року) – С. 105-108.

49. Проців О. Р. Проблеми розвитку публічного управління в Україні у галузі тваринного світу: історико-компаративний аспект // Проблеми розвитку публічного управління в Україні: матер. наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (11 – 12 квітня 2019 р., м. Львів) / за наук. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019. — С. 54-57. — ISBN 978-617-644-049-9.

50. Проців О.Р. Проблеми формування та реалізації конкурентної політики органами публічного управління у галузі використання тваринного світу // Проблеми формування та реалізації конкурентної політики: Матеріали VI міжнародної науково-практичної конференції (19-20 вересня 2019 р.) – Львів ТЗОВ «Галицька видавнича спілка», 2019. – С. 102-104.

В. Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

51. Проців О.Р. Особливості організації мисливства під час окупації Галичини у Першій Світовій війні //Електронне наукове

видання «Порівняльно-аналітичне право»: зб. наук. пр. – Ужгород, 2016. – № 2. С. 104-108.

52. Проців О.Р. Нормативно-правове регулювання торгівлі пернатими у Галичині середини XIX – початку XX ст. // *Історія торгівлі, податків та мита*: зб. наук. пр. – Дніпропетровськ, 2015. – № 2 (12). – С. 157-164.

53. Проців О.Р. Історіографія ветеринарних аспектів розвитку рибальства Галичини XIX – початку XX ст. // *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького*. – 2016. – Т. 18. – № 2 (66). – С. 237-240.

54. Проців О.Р. Вплив партії «Stronnictwo chłopskie» на організацію мисливства Галичини кінця XIX ст.: політичний аспект // *Порівняльно-аналітичне право – електронне наукове видання*. – 2016. – № 4. – Режим доступу: http://www.pap.in.ua/4_2016/10.pdf

55. Проців О.Р. Організація мисливських виставок у Львові в XIX — на початку XX ст. // *Народознавчі зошити* — 2016. — № 6 (132). — С . 1345- 1349.

56. Проців О.Р. Господарське та культурне значення спортивного рибальства у Галичині XIX – початку XX ст. // *Краєзнавство: науковий журнал*. – 2016. – Ч. 3/4 (96/97). – С. 187-201.

57. Проців О. Р. Вплив програми FLEG-II на розвиток публічного управління галуззю мисливського господарства України // *Електронне наукове фахове видання «Порівняльно-аналітичне право»*. – 2016. - № 5. – С.228-231. – Режим доступу: http://www.pap.in.ua/5_2016/69.pdf

58. Проців О.Р. Організація мисливства та рибальства у Богородчанському повіті середини XIX – початку XX ст. // *ГАЛИЧИНА. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис*. 2016. Ч. 28. С. 120-126.

59. Проців О.Р. Історія організації мисливської освіти у Галичині кінця XIX — початку XX століття// *Народознавчі зошити* — 2017. — № 2 (134). — С . 395- 399.

60. Проців О. Р. Історія організації рибальської освіти у Галичині кінця XIX – початку XX століття // Олег Проців // *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. Серія: Ветеринарні науки*. – Львів, 2017. – Т. 19, № 76. – Ч. 1. – С.159-162.

61. Проців О. Р. Формування ціни на мисливські види пернатої дичини у Галичині кінця XIX – початку XX ст // *Історія торгівлі, податків та мита*: зб. наук. пр. – Дніпропетровськ, 2016. – № 1-2 (13-14). – С. 148-157.

62. Проців О.Р. Діяльність Малопольського мисливського товариства (1920-1939 рр.) // *Народознавчі зошити* — 2017. — № 5 (137). — С. 1134- 1140.

63. Проців О.Р. Діяльність громадських мисливських організацій у Снятинському повіті середини XIX- початку XX століття // *Народознавчі зошити* — 2017. — № 4 (136). — С. 867-874.

64. Проців О.Р. Організація мисливства та рибальства у Тлумацькому повіті кінця XIX – початку XX ст. // *Scriptorium nostrum*. - 2017. - Вип. : 3 (9). - С. 169-176.

65. Проців О.Р. Діяльність Міського мисливського товариства у Львові // *Народознавчі зошити* — 2017. — № 6 (138). — С. 1425-1432.

66. Проців О.Р. Вплив громадських організацій Львова середини XIX – початку XX ст. на розвиток мисливської зброярської галузі Карпатський край. - 2017. - № 1. (9) - С. 59-65.

67. Проців О.Р. Діяльність вудкових товариств у Галичині XIX – початку XX ст. // *Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис*. 2017. Ч. 29-30. – С. 308-313.

68. Проців О.Р. Розвиток кінологічної справи у Львові (сер. XIX –поч. XX ст.) // *Вісник аграрної історії*. – 2018. – Вип. 23-24. – С. 260-266.

69. Проців О. Р. Дещо з історії Львівського мисливського товариства ім. Святого Губерта // *Народознавчі зошити* — 2018. — № 3 (141). — С. 679- 695.

70. Проців О.Р. Значення шкіри мисливських видів тварин у Галичині середини XIX – початку XX ст. // *Історія торгівлі, податків та мита* : зб. наук. пр. – Дніпропетровськ, 2017. – № 1-2 (15-16). – С. 98-113.

71. Проців О.Р. Розвиток мисливського стрілецького спорту у Львові кінця хіх – початку XX ст. // *Scriptorium nostrum*. - 2018. - Вип. : 1 (10). - С. 152-176.

72. Проців О.Р. Правове регулювання та правозастосування виробництва, торгівлі, транспортування та набуття у власність мисливської зброї у Галичині середини XIX – початку XX ст. // *Карпати: людина, етнос, цивілізація*. – Івано-Франківськ, 2017-2018. – Вип. 7-8. – С. 380-389.

73. Проців О.Р. З історії мисливської зброярської фірми А. Дзіковського у Львові кінця XIX – початку XX століття // *Краєзнавство: науковий журнал*. – 2018. – Ч. 3 (104). – С. 140–149.

74. Проців О.Р. Організація виробництва кошерного м'яса у Галичині кінця XIX – початку XX ст.: історико-методологічний аспект // *Краєзнавство: науковий журнал*. – 2018. – Ч. 4 (105). – С. 196–210.

75. Проців О.Р. Оцінка харчової цінності дичини у Галичині кінця XIX – початку XX ст. // *Вісник аграрної історії*. – 2018. – Вип. 25-26. – С. 229–234.

76. Проців О.Р. Вплив митної політики влади Галичини середини XIX – початку XX століття на мисливське та рибальське господарство // *Історія торгівлі, податків та мита* : зб. наук. пр. – Дніпропетровськ, 2018. – № 1-2 (17-18). – С. 24-30.

77. Проців О.Р. Діяльність Казимира Шептицького в організації лісового господарства Галичини // *Народознавчі зошити* — 2019. — № 3 (147). — С. 732- 748.

Оцінка мови та стилю дисертації.

Дисертація та автореферат написані грамотно, стиль викладу в них матеріалів досліджень, наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечує легкість і доступність їх сприйняття. Автореферат і дисертація оформлені згідно вимог МОН України.

Відповідність дисертації паспорту спеціальності, за якою вона подається до захисту.

Дисертація Проціва О. Р. на тему “Генеза публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини” відповідає паспорту спеціальності 25.00.01 – теорія та історія державного управління

Характеристика особистості здобувача.

Проців Олег Романович під час роботи на дисертацією зарекомендував себе відповідальним, цілеспрямованим та наполегливим, здатним до системного аналізу науковцем, який добре володіє проблематикою дослідження. Характерною рисою здобувача є його самостійність у підготовці дисертаційної роботи, ретельність, послідовність, відкритість до спілкування, комунікабельність та толерантність щодо критичних зауважень консультанта. Проців Олег Романович консультувався з тих чи

інших питань, що виникали у процесі підготовки дисертації. Опрацював значну кількість літературних джерел, нормативно-правових актів, монографічних і дисертаційних досліджень, що дало можливість забезпечити обґрунтованість і достовірність положень і висновків, викладених у дисертації. Виклад матеріалу дисертації є логічним, насиченим вагомим теоретичним матеріалом, який завершений конкретними висновками і пропозиціями.

Загалом, Проців Олег Романович є сформованим науковим дослідником, здатним освоїти великий масив інформації, провести системний аналіз теоретичних концепцій, управлінських процесів, нормативно-правових документів і наукових праць, розв'язати наукову проблему.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК ЩОДО ДИСЕРТАЦІЇ

1. За актуальністю, ступенем наукової новизни, теоретичної обґрунтованості та практичного значення здобутих результатів дисертація Проціва Олега Романовича на тему “Гене́за публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини” відповідає вимогам МОН України п. 10 “Порядку присудження наукових ступенів”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567.

2. Рекомендувати дисертацію Проціва Олега Романовича на тему: “Гене́за публічного управління у сфері використання тваринного світу Галичини” за спеціальністю 25.00.01 – теорія та історія державного управління спеціалізований вченій раді Д 26.891.02, Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України, м. Київ для попереднього розгляду і захисту за умови врахування зауважень експертів та доопрацювання автореферату та дисертації.

Результати голосування присутніх на засіданні докторів наук і кандидатів наук: за – 18, проти – немає, утрималися – немає, із них за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 9 , проти – немає, утрималися – немає.

Керівник міжкафедрального семінару
д.е.н., доцент, завідувач кафедри
економіки ЛРІДУ НАДУ

Матвіїшин

Є. Г.

Вчений секретар міжкафедрального

семінару к.держ.упр., доцент, доцент
кафедри державного управління
ЛРІДУ НАДУ

Федорчак

О. В.